

༡༡། སྐྱ་པ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་པའི་ཚུད་ལན་ལུང་རིགས་སང་གའི་ང་རོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས། །

@001A ༡༡༡། ཀློ་གྲུ་རུ་མ་རྩ་གྲོ་ཏུ་ཡ། ཅི་ཡང་འཆར་བའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་དང་། འཛི་སྟོན་སྟོས་ཀྱན་ཉི་བར་ཞི་བའི་དབྱིངས། དབྱེར་མེད་སང་གའི་སྐྱ་ཡིས་ལེགས་འདོམས་

པ། སྐྱ་མེད་སྟོན་པ་དེ་ལ་བདག་ཅག་དང་། སྐྱ་སྐྱ་བ་སྐྱ་བའི་ཉི་མ་འཕགས་པ་ལྟ། དཔལ་བོ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སངས་དང་སྐྱ་བའི་ཞབས། མར་མེ་མཛད་དཔལ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ། སྤྲུམ་
དང་

བཅས་པའི་ཞབས་ལ་སྦྱིང་ནས་འདུད། སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་བསྐྱེད་ནས། བདག་སྟོ་མོངས་པའི་མུན་པ་སེལ་མཛད་པ། འབྲུན་བྲལ་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་ལས་ལྷག་

བཅུའི། ཞབས་པད་སྤྱི་བོའི་རྒྱན་དུ་གྱུས་བསྟེན་ནས། ལུང་རིགས་དེ་རྗེའི་མེ་ཆར་འབྱུང་ཕྱག་གིས། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་མི་གཙང་ལྷན་ལྷན་ལས། ལུང་བ་ཐར་པའི་སྟོག་འཕྲོག་དུག་
ཆོར་

@002A ༡༡༡། ཁྱིས། དཀྱིགས་པའི་ནགས་ཆལ་མཐའ་དག་གཞོམ་པར་བྱ། དེ་ཡང་། ཆོས་རྗེ་སྐྱ་པ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་པས། སྐྱ་ཆེའི་མཛུགས་དུ་ནི། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལ་མི་

ཕྱད་

པའི་དད་པ་ཐོབ་འདུག་ཀྱང་། བར་སྐྱབས་སུ། འཇིག་རྟེན་མཐུན་འདུག་གྱུ་འཁྱེད་སྒྲོལ་བ་དང་། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། རྗེ་སྒྲ་མ་ལ་འགལ་བའི་བྱུང་ཆེན་བཙུན་ཅེས་

ཚུད་ཡིག་གིས་འདུག་པ་ནམས། རིགས་པའི་དབང་ཕུག་གིས། ལྟར་སྒྲུང་བཅས་སོགས་བཀོད་པ་དང་། །ལན་ནི་འབྲེལ་མེད་བཞད་གད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་གནས་པས། རྗེ་ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པའི་རྗེས་འདུག་ལུང་རིགས་སྒྲ་བ་ཁྲི་ཕྱག་ནམས་ཀྱིས། བརྟན་ཐབས་ཀྱིས་ལན་མ་མཛད་པ་ལྟར། ལན་བྱ་བར་འོས་པའི་དཀའ་གནས་སུ་མི་འདུག་ཀྱང་། འགལ་བའི་བྱུང་ཡོད་

ཅེས་པའི་ཆོག་བསྐྱམ་ལ་བརྟེན་ནས། རྗེ་དང་པའི་སྒྲུབ་པ་ལྟར་པོ་ལོག་རྟོག་དང་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཞགས་པས་ངན་སོང་གི་གཡང་དུ་འདྲེན་པ་ནམས་ལ་བརྟེན་བ་དང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་

@002B མཁྱེན་པའི་རིང་ལུགས་ལས་གཞན་དུ་བྱུང་པའི་གྲོལ་བ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་། འདིའི་བརྗོད་དོན་ལ་སླིང་པོར་བཟུང་བའི་ཅལ་སྒྲོག་འབའ་ཞིག་བྱེད་པར་འདུག་པས། སངས་རྒྱས་གཉིས་

པ་ཀྱུ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུས་

གྱི་ལུང་རིགས་ངི་མ་མེད་པ་དཔང་དུ་བཞག་སྟེ། ལན་ཅུང་ཟད་གདབ་པ་ལ་ཞུགས་སོ། །དེ་ཡང་། རྩོད་ཡིག་ལས། གང་དག་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །མ་དག་འབྲུལ་པའི་
སྒྲུང་བ་ཚད་གྲུབ་ཏུ། །

རིགས་པ་དུ་མས་དཔྱད་ནས་ཁས་ལེན་པ། །འདི་ལ་འགལ་བའི་བྱུང་ཆེན་འདི་ལྟར་ཡོད། ཅེས་པ་དང་། དེའི་འབྲེལ་པར་ཡང་། གཞན་ཡང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས། ཀུན་
རྒྱུ་བ་བདེན་

པ་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་སངས་རྒྱས་གྱི་རི་སྟོན་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་པ་འདི། འགལ་འདུ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འགལ་བ་བཙེ་བརྒྱད་ཙམ་ཡོད་པའི་རྩ་བ་འདི་ཡིན་ཟེར་བ་དང་།
གློལ་བ་

གཞན་འགའ་ཞིག་གིས་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྒྲུང་སྒྲུབ་པའི་གཞི་ཡང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་རམ། བདེན་པ་གཉིས་གྱི་རྣམ་གཞག་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཞལ་

གྱིས་བཞེས་པའི་སང་གའི་ང་རོ་མ་བཟོད་པའི་ལྟག་ཚོད་དུ་འདུག་པས། ཐོག་མར་འདིའི་ལན་སྟོང་པོར་དྲིལ་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་བས། རིགས་པ་སྒྲུབ་གཞུ་བོར་གནས་པ་རྣམས་དཔང་དུ་

བཞུགས་

@003A ཨོཾ། །ཤེག་ །འཕགས་མཆོག་གྲུ་སྒྲུབ་རྒྱ་བའི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །བཞི་ཡི་བདེན་གཉིས་ལམ་མཆོག་ཐབས་ཤེས་བྱུང་། །འབྲས་བུའི་སྒྲུ་གཉིས་མེད་ཅེས་ཁས་ལེན་པ། །འདི་
ལ་འགལ་བའི་བྱུང་ཆེན་

བརྒྱ་ཕྱག་འབབ། །རྩལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བཞེན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། །དམ་
པའི་དོན་གྱི་བདེན་

པའོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས། བདེན་པ་གཉིས་ལས་བརྩམས་ཏེ། གདུལ་བུ་ལ་ཆོས་བསྟན་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་

དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། ཅུ་ཤེ་ལས། གང་དག་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི། །རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་

བསྟན་པ་

ནི། །ཟབ་མེད་དེ་ཉིད་རྣམ་མི་ཤེས། ཅེས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དག་གིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཁྲིང་པོ་ཟབ་མེད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་ཤེས་པར་གསུངས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། བདེན་

པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། དེ་
ཉིད་ལས། ཐ་སྙད་ལ་ནི་

@003B མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་བསྟན་མི་རྒྱས། །དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར། །མྱ་ངན་འདས་པ་འཐོབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་ཐ་སྙད་བདེན་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར། དམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་དོན་བསྟན་མི་རྒྱས། དམ་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པར་

མྱ་ངན་འདས་འཐོབ་མི་རྒྱས་པ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མདོར་ན་རྗེ་ཐམས་ཅད་མ་བྱེད་པས། ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་ཞལ་གྱིས་

བཞེས་ནས། འཁོར་འདས་གྱི་ཚེས་རྣམས་

ཐ་སྐད་དུ་ཡོད། ཐ་སྐད་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་གོ་ཚོད། རོན་དམ་པར་རྩལ་ཙམ་ཡང་མེད་ཅིང་། རོན་དམ་པར་མེད་པས་མེད་གོ་མི་ཚོད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་ལ། བྱིད་ཅག་དེ་ལས་ལོག་སྟེ་སྒྲ་བར་
བྱེད་པ་འདི་ནི། མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་ཟླ་

བའི་ཞབས་དང་བཅས་པ་སྦྱིང་ནས་སུན་འབྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས། འཁོར་འདས་གྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅིང་། རོན་དམ་པར་རྩལ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་སྒྲ་
དབྱེད་ས་བསྒྲགས་པ་ལ། དངོས་སྒྲ་བ་

རྣམས་ཀྱིས། གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀྱན་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །སྟོང་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་
མེད་པས། །ཡོངས་སུ་ཤེས་དང་

སྟོང་བ་དང་། །བསྒྲེམ་དང་མངོན་དུ་བྱ་བ་དག །འཐད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །འབྲས་བུ་བཞི་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །འབྲས་བུ་མེད་ན་འབྲས་གནས་

མེད། །ཞུགས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །

@004A ༄། །གལ་ཏེ་སྒྲིམ་བྱ་གང་ཟག་བརྒྱད། །དེ་དག་མེད་ན་དགོ་འདུན་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཆོས་དང་དགོ་
འདུན་ཡོད་མིན་ན། །སངས་རྒྱས་ཇི་ལྟར་

ཡོད་པར་འགྱུར། །དེ་སྐད་སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲིམ་ན། །དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གནོད་པ་ནི། །བྱེད་ཅིང་འབྲས་བྱ་ཡོད་པ་དང་། །ཆོས་མ་ཡིན་དང་ཆོས་ཉིད་དང་། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཐ་སྙད་
ནི། །ཀྱན་ལའང་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་

ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་མེད་ན། །འབྱུང་འཇིག་དང་། །བདེན་པ་བཞི་དང་། །ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཐལ། །དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཐལ་བ་འཕངས་

པ་ལ། །བྱེད་ལྟར་ན། །མགོན་པོ་སྐུ་སྒྱུབ་གྱིས་འདོད་ལན་འདེབས་རིགས་པ་ལ། །འདོད་ལན་མ་བཟུབ་པར། །གལ་ཏེ་འདི་ཀྱན་མི་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་

བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །སྤྱོད་ལ་

མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། འབྱུང་འཇིག་དང་། བདེན་པ་བཞི་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་
ཐལ་བ་འཕངས་པ་སོགས་མི་

འཐད་པར་ཐལ། ཡོད་ན་བདེན་པར་ཡོད་དགོས་པས། དེ་རྣམས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། སྤྱོད་ཅག་མང་པོ་
ཞིག་ །དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་

@004B ལྷགས་ལ། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལྷགས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཆེ། དགག་བྱ་འགོག་པ་དང་། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་
པར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་བྱད་པར་སྦྱོར་མི་རིགས་

ཏེ། དགག་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་པས་ན། །ངན་ཅི་ཡང་མི་འགོག་གོ་ ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་ངས་དམ་བཅས་འགའ་ཡོད། །དེས་ན་ང་ལ་སྦྱོན་དེ་ཡོད། །ང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པས་ན། །ངན་སྦྱོན་

མེད་ཁོ་ན་ཡིན། ཞེས་དང་། རྩོད་མེད་ཆེ་

བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །དེ་དག་ལ་ནི་ཕྱོགས་མེད་དོ། །གང་ན་མས་ལ་ནི་ཕྱོགས་མེད་པ། །དེ་ལ་གཞན་ཕྱོགས་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྒྲུབ་བ་
ནི། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་སོ་ཞེས་ཟེར་

རོ། །འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་དུ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བུངས་པ་ལས། ཆོ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར། ཡང་ཅི། ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་དམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུབ་
པ། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ།

ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་མོད་གྱི། གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་མི་ལེན་པར་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཡིན་པར་
ཐལ། མདོ་འདིར་དགག་

བྱའི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤེས་རབ་སྒྲིང་པོར། ཡུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་གྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོངས་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ། །ཞེས་དང་། སྒྲོང་ཉིད་བདུན་

ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། གནས་

@005A ༄། །པའམ་སྒྱེ་འཇིག་ཡོད་མེད་དམ། །དམན་པའམ་མཉམ་པའམ་བྱད་པར་ཅན། །སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་སྟེན་དབང་གིས། །གསུངས་གྱི་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན།
ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་པའི་

ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདི་ལྟར་འདོད་པ་ནི། དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་གཞོན་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་གཏམ་ཡིན་པས། མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་རྣ་བ་དག་པར་འོས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཡང་བྱེད་ཅག་ཆོས་གང་

དང་གང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། མེད་དགོས་པ་སོགས། དག་ག་པ་གཉིས་གྱིས་རྣལ་མ་གོ་བ། བྱུ་མ་ཐལ་འོག་མའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། དབྱུ་མ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་གང་
དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པས།

དབྱུ་མ་པ་ལ་དམ་བཅའ་དང་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དེ་ལྟར་དམ་བཅས་ཤིང་ཁས་སྦངས་ན་རྟག་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ཏེ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གཉིས་ཀ་མིན། །གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་

མིན་པ་མིན། ཞེས་སོགས་དང་།

ཅུ་ཤེལ་ས་ཀྱང་། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་པར་འཇོན། །མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཆད་པར་ལྟ། །དེའི་ཕྱིར་ཡོད་དང་མེད་པ་ལ། །མཁས་པས་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་
ཀྱང་། ཡོད་པས་རྣམ་པར་

མི་གྲོལ་ཏེ། །མེད་པས་སྲིད་པ་འདི་ལས་མིན། །དངོས་དང་དངོས་མེད་ཡོངས་ཤེས་པས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་གྲོལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་ནི།
བསྟོད་ཆོགས་རིགས་ཆོགས་

@005B གཞན་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཅུ་ད་བསྒྲིག་གི་དཔེ་ཙམ་ཡང་མ་བཟུགས་པའི་སྟོན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལོག་ན། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་བྱུང་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཆད་མས་

མ་གྱུབ་པར་དམ་འཆའ་བའི་དམ་བཅའ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་དམ་འཆའ་བའི་དམ་བཅའ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་

བས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ།

སྤོང་དམ་བཅའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། སྤྲུལ་པ། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་རང་གཞན་གྱི། བྱོན་པ་དང་དམ་བཅའ་ཁས་ལེན་མི་འདོད་ཅིང་། འདྲི་བཞུགས་མེད་པ་ཐལ་འགྱུར་ལུགས་
ཟེར་བ། །རང་ལ་ཅོ་འདྲི་མཛོན་སུམ་

བསྟོན་པའི་གཏམ། ཞེས་བྱའོ། །གཞན་ཡང་། འཕགས་པ་སྤྱུ་སྤྱུ་བ་ཞེས་ཀྱི་ལམ་ནས་ནི། བྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། འདྲི་བཞུགས་རྫོགས་པའི་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས། འདྲི་ལས་
ཉམས་པས་ཐར་པ་

འགྲུབ་ཡོད་མིན། ཞེས་མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུ་བ་ཞེད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཇི་བཞིན་དུ་མ་ངེས་ན། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མེད་པར་གསུངས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གུན་རྫོགས་
བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཇི་བཞིན་དུ་

ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གུན་རྫོགས་བདེན་པ་གཞི་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། ཐ་སྐད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། འདོན་དམ་བཅའ་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ། ཞེས་ཐ་

སྒྲིབ་བདེན་པ་ཚད་མས་རྟོགས་

@006A ༄། །པ་ཐབས་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ཚད་མས་རྟོགས་པ་ཐབས་དེ་ལས་བྱུང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐ་སྒྲིབ་བདེན་པ་ཚད་མས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

མདོར་ན། གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་

བཞི་གས་བདེན་གཉིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། ཐ་སྒྲིབ་བདེན་པ། འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནམས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ། ཐ་སྒྲིབ་བདེན་པ་ཚད་གྲུབ་མིན་
པ་ཟླ་བའི་དགོངས་པར་སྒྲིབ་

འདི་ནི། འཇུག་པའི་མཚོད་བརྗོད་ནས་བཟུང་། འབྲས་བུའི་བར་ལོག་པར་འཆད་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་བཙུ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏོག་ཕུན་ཚོགས་འདིའི། །ས་བོན་
དང་ནི་སྤེལ་ལ་ཆུ་འདྲ་ཡུན་རིང་

དུ། །འོངས་སྒྲིབ་གནས་ལ་སྒྲིན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་གྱུར་པ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གིས་ཐོག་མར་སྒྲིང་རྩེ་བསྟོད་པར་བགྱི། ཞེས་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྒྲིབ་

པ་ལ། ཐོག་མཐའ་བར་

གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བ་དང་། བྱད་པར་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། བཙེ་བ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་ལགད་ལ། བྱིད་ལྟར་ན། དེ་རྣམས་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

སངས་འཕགས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་བཙེ་བ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་
སེམས་ཅན་

@006B ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་
རྒྱུད་ལ། གནས་དང་གནས་མ་

ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། དབང་པོ་མཆོག་དམན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མཐུན་པའི་

སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། སངས་འཕགས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡི་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་
མཐུན་པའི་རྣམ་

མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ།
དེ་ལྟར་དཔལ་ལྷན་སྒྲོ་

བས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་གྱི། ཕྱོགས་བཞི་ཁས་སྒྲུངས་པའི་སྒྲོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་
དང་བཅས་པར་སྒྲོ་བར་ཐལ་

བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་

བདེན་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་

@007A ཨྲ། ལྷོ་ལ་གསུམ། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱད་ལ་རྩེས་ཐོབ་ཡི་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཐུགས་རྒྱད་ལ་རྩེས་ཐོབ་མཁྱེན་པའི་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། རྒྱད་སྒྲ་མ་

ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྩལ་འདི་ནི། རྩེས་ཐོབ་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྒྲོལ་བ་ལ། འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མཉམ་པ་ཉིད། ཅེས་དང་། ཡང་། ཤེས་རབ་ཡི་
ཤེས་རྣམ་གྲོལ་རྣམས། །

གསལ་དང་འཕྲོ་དང་དག་ཕྱིར་དང་། རྩ་དད་མེད་ཕྱིར་འོད་དང་ཟེར། ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམས་དང་མཚུངས། ཅེས་པའི་འགྲེལ་པ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་མཛད་པ་ལས། དེའི་
རྩེས་ལ་ཐོབ་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་

ཅད་གྱི་ཡི་ཤེས་ནི། ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པས་ན། འོད་ཟེར་གྱི་བྱ་བ་འཕྲོ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། གཞན་

ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

སར་མཉམ་གཞག་ལས་མ་གཡོས་པར་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་བྱ་བ་མཛད་པ་མིད་པར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱན་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཡི་ཤེས་མིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐུགས་རྒྱན་ལ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་
མཁྱེན་པའི་ཡི་ཤེས་

མིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཚད་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པར་

@007B ཐལ། དེ་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤངས་ན། དེའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་སྤངས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་སྤངས་ན་རང་བཞིན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཐར་པ་
ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་རིད་

མདའ་བས། སྟོན་པའི་སྤྲིངས་ཡིག་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྤངས་པ་ཡིས། །སྟོང་པ་འགྱུར་མིད་འགྲུབ་བོ་ཞེས། །ཐུབ་ཆོད་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོ་སྤྲ། །དེ་ལ་ཐུབ་པ་ཇི་ལྟར་དགོངས། ཅེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱིད་ཇི་བཙུན་རེད་མདའ་

བ་ཆེན་པོ་ལ་ཆད་མར་བྱེད་པའི་ལྷགས་སུ་ནི་སྒྲུང་ན། ད་ཅི་ཟེར། ཡང་ཁོང་ན་རེ། འདི་ན་ཇི་ལྟར་སད་བཞིན་ཇི་སྲིད་དུ། །མ་སད་དེ་སྲིད་དེ་ལ་གསུམ་པོ་ཡོད། །སད་པར་གྱུར་ན་གསུམ་ཆར་
ཡོད་མིན་ལྟར། །གཏི་མུག་གཉིད་

སད་ལས་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་
གྲིས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་

ངོར་དེ་གསུམ་མི་སྒྲུང་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱིད་ཀྱིས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར། གང་ཡང་འདིས། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས།
གཞན་ཆད་མ་ཉིད་དུ་རྟོགས་

པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་བ་ཞིག་གོ། །མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཆད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱན་པ་བསྐྱབ་བའི་ཆོས་

@008A ༄། །ཅན་དང་། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་སོ། །གང་ཞིག་བརྒྱན་པ་བསྐྱབ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་བསྐྱབ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པ་འདི་དངོས་པོ་
ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སང་

བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གྱུར་པ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་བརྟག་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ལས་ཉོན་གྱིས་འདུས་བྱས་
ཤིང་། བདེན་འཛིན་གྱིས་

བསྐྱད་པ་འཛིན་ཚད་མ་མིན་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་གསལ་པོར་གསུངས་པ་ལ། སྒྲིགས་ལའགད་དགོས་པ་བྱུང་(dBA)འི་ཆེ། དུལ་དེ་ལ་འབྱུལ་ན། དེ་ལ་ཚད་མ་མ་
ཡིན་པས་བྱུང་པ་ནི། དངོས་སྐྱབ་བའི་

ལུགས་ཡིན་གྱི།དབུ་མ་པ་ནི། མིག་ཤེས་གཟུགས་ལ་འབྱུལ་ཡང་། དེ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་མི་འདོད་དེ། ཞེས་དངོས་སུ་བྱིས་སོ། །འདི་ནི་ཁྱེ་བ་གྲགས་པ་ལ་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་སྟེ།

རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་

ཅད་ཀྱང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྒྲུང་བ་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་ཡང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་བརྟག་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྒྲིག་གཤམ་ལ་འཁོར་གསུམ་
དངོས་འགལ་དུ་སོང་འདུག།

པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟ་བུའི་འགལ་འདྲ་རགས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཡང་མི་རིག་པར། རིགས་པ་སྒྲིག་བའི་མཆོག་ཏུ་རྒྱུ་ཞིང་གཤམ་པ་ནི། བསྟན་པ་ཉམས་པའི་སྒྲིན་ཁོ་ན་འོ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི། བྱིད་རང་
གིས་རྩེ་ཐམས་ཅད་མ་བྱིན་

@008B པའི་དགོངས་པ་རྩེ་ལྟར་ཡིན་མ་ཤེས་ཤིང་། ལུང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་སྒྲིག་བ་པོ་དང་ལུང་དེའི་སུ་ཕྱི་སྒྲིལ་ནས་ལུང་དོན་རྩེ་བཞིན་མ་ངེས་པར། མཁས་པ་རྣམས་ཁྲིལ་ཞིང་བཞད་གང་དུ་
འགྱུར་བའི་སྟུན་འབྲིན་ལྟར་སྒྲུང་དང་བཅས་

ཏེ། རྩེ་ཐམས་ཅད་མ་བྱིན་པ་ལ་སྒྱུར་བ་ཁམ་པོ་ཆེ་འདི་ལྟར་འདེབས་པ་ནི། ལས་ངན་འབྱུང་བའི་གདོན་གྱིས་རང་དབང་ཕྱལ་བའི་གཏམ་མོ། །དེ་ཡང་བྱིད་གྱིས། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཤེས་བྱ་

ལ་མི་སྲིད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། བཞི་

བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པའི་ལུང་དངས་པའི་མཛུགས་དུ། བདེན་འཛིན་གྱིས་བསྐྱད་པའི་སྒྲོ་ཚད་མ་མིན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བརྟུན་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་གསལ་པོར་གསུངས་པ་ལ།

སྒྲོགས་བཤད་བྱས་ཅས་སོགས་སྐྱར་

ཉུས་ཆེན་པོ་བྱས་པ་འདི་ནི། བྱུང་མཐའ་ངན་པའི་གདོན་གྱིས་ཡིད་བསྐྱར་བའི་མི་གཙང་བ་འབྱེད་པར་འདོད་པ་ཁོན་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་འདི་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་སོགས་རང་གི་

མཚན་ཉིད་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་

དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལྟ། གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཡུལ་ལྗེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཚད་མར་སོང་བར་བཞེད་པ་དེ་གཙོ་བོར་འགོག་པ་ཡིན་པ་དེ་མ་དགོངས་པར། དེ་དག་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་

འདུག་སྐྱམ་དུ། གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་

ཤར་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་ནི། ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་འཛུགས་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱམ་

བཅོད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་

@009A ༄། །པའི་གཞུང་འདི་བསྐྱགས་པ་ཙམ་ཡང་མ་བྱས་འདུག་པའི་ཕྱིར། སྒྲུལ་པ། ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་མི་དགའི་ལམ་བཀག་པས། །དགོ་བའི་ལམ་བཅུ་སྤང་བྱར་གསུངས་སྒྲུལ་
པའི། །སྐྱེ་བོ་འདི་དག་ཡ་

སོ་ཙན་གྱི་ཕྱགས། །དེ་དག་དང་མཚུངས་མཁས་སྒྲོམ་འདི་གོ་མཚར། ཞེས་བྱའོ། །།གཞན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། དེ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དང་བཅས་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་འདི་ནི། རྒྱ་བའི་
ཞབས་དང་སྟིང་

ནས་ཞེ་འགྲས་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། བྱོད་ནི་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ལ་མི་མཁས་པས། ལ་ལར་འཐད་པ་བཅུག་ནས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས། དེ་རྣམ་པར་
འཇིག་པར་བྱེད་པ་

ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི། ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་འཇིག་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གསལ་བའི་ཕྱིར་བཀོད་པའི་འཐད་

པ་གཞན་འཐད་པ་གཞན་གྱིས་

བསྐྱོག་པར་བྱེད་ཅིང་། འཇིག་རྟེན་པའི་རྒྱུ་རབས་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ལུགས་ལས་ཉམས་པ་བྱེད་ཁོ་ན་བསྐྱོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གཏུག་རྫོང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གཏུག་རྫོང་ལས་ཉམས་པ་
སྟེ། གཏུག་རྫོང་ཁས་མི་ལེན་

པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་ཁོ་ན་འགོག་ཅིས་གསུངས་པ་འདིས། བྱེད་གྱི་འདོད་པ་དེ་བཞོད་འདུག་གམ་མི་འདུག །སྤྱན་ཕྱིས་ལ་གཟིགས་ཤིག །གཞན་ཡང་། སྐྱེ་གནས་འཇིག་པ་སོགས་མེད་པར་
ཐལ། དེ་དག་འཇལ་

@009B བྱེད་ཚད་མ་དང་བཅས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་དག་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་མེད་མཚུངས་སུ་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདི་ཡང་དཔལ་ལྷན་སྐྱབས་པའི་
གསུང་དང་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་

པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་འདིས། སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ལས། འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པར་འདོད་ན་ནི། དེའི་ཆོ་དུ་སྦྱོར་མ་ལྟ་བུ་ཉིང་^(U)་མི་

འགྱུར་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་

སོགས་པ་དག་གིས་ཉེ་བར་གཞལ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་འཇིགས་པས། དེ་དག་དང་བསྐྱུན་པར་མི་བྱེད་གྱི། དེ་དང་མི་འགལ་བ་
སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དག་

དང་ནི་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་གསུང་རྒྱུ་ཅི་འདུག །གཞན་ཡང་། མིག་སོགས་ལྷུང་ཁམས་སྒྲིམ་ཆེད་རྣམས་ཀྱང་འགོག་རིགས་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་རྣམས་གྱི་

ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་གི། དེ་དག་འགོག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་བརྒྱུ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་གི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ནི། རང་བཞིན་ཆོལ་བ་ལྟར་བྱེད་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་
རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འདིར་དངོས་

པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགོག་གི། མིག་ལ་སོགས་པ་བྱས་ཤིང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འགྱུར་བའི་ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཉིད་ནི་མི་འགོག་གོ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པས། གང་ཞིག་རྣམ་

པར་སྒྲིན་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱེད་པ་

@010A ཨྲ། །མིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་བཤང་ནས། །ཟླ་བའི་རྗེས་སུ་འཕྱག་ཅེས་ཟེར་བ་ནི། །འཛིག་རྟེན་ན་པ་བསང་ནས། །དེའི་ཕྱང་པོ་
ལ་མཆོད་པ་དང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་

མཚུངས། །དེས་ན་འཕགས་མཆོག་གྱུ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་བྱིད་ཀྱི་འདོད་པ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་ཅིང་བྱིད་ཀྱི་འདོད་པ་དང་འགལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པ། །འདིར་ཐམས་ཅད་
བཞོད་པས་ག་ལ་ལང་།

འོན་ཀྱང་བྱིད་ཀྱི་འགལ་བ་རྗེད་ཐམས་ཅད། །འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལས་ཕྱིན་ཅི་འོག་ཏུ་གྱུར་པ། །གཞུང་འཆད་རྩལ་འདི་དང་འདི་འདྲ་བ་དང་། །ཕལ་ཆེར་འདི་ལས་ཀྱང་འབྲེལ་
རྒྱུར་བ་ཤ་སྟག་གོ་ཞེས། །མཁས་

པ་རྣམས་ཅིས་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། །རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱིན་པའི་གསུང་བསྐྱེད་པ་བཅད་བརྟེན་བའི་གསེར་ལྟར། །དཔུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་ལ། །འབྲུལ་མེད་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་འདི་ལྟར་ཡོད་དོ་ཞེས་

ཀྱང་། གཟུར་གནས་བཏང་སྒྲེམས་

སྤྱ་བཞུགས་པའི་ཤེས་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཅུང་ཟད་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། བདེན་གཉིས་ལག་མཐེལ་གྱི་སྐྱུ་རུ་ར་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་
པར་ཐལ། ཐ་སྙད་བརྟན་

པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པར་ལུང་དེས་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལག་མཐེལ་གྱི་སྐྱུ་རུ་ར་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་

@010B ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཚད་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གོང་དུ་

མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མེད་རང་མ་གསུང་ཞིག །གཞན་ཡང་། བྱིད་གྱི་

ཚོད་ཡིག་འདི། འབྲེལ་མེད་ཅིང་མ་འདྲ་བླགས་པས། ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པ་མེད་པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མ་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅའོས་
ཅན། བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཐལ།

ཚད་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། སྒྲས་པ། སྲིད་གསུམ་འདྲེན་པའི་རྗེས་འགྲོར་དམ་བཅས་ནས། །འབྲས་བུའི་མཐར་ཐུག་ཤེས་བྱ་མ་
ལུས་པ། །རི་བཞིན་

གཟིགས་པའི་སྒྲིབ་བྲལ་ཡི་ཤེས་དང་། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་འདོད་ཨི་མ་མཚར། །བར་སྐྱབས་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་མ་གྲུབ་སྟེ། གུན་རྫོབ་
བདེན་པ་དེ་ཉོན་

མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་ན། རེ་ཞིག་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས། གུན་རྫོབ་གྱི་

བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་

@011A ༄། །གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཡོད་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་ཟེར་རོ། །འོ་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། ཚད་མས་དམིགས་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དམིགས་

བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དམིགས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གྲུན་རྫོབ་
བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་

གསུམ། ཁོང་ན་རེ། ཆོས་ཉིད་ལ་ཅུ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་དེ་ལ། གྲུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཇེ་གསལ་ལ་ཇེ་གསལ་ལ་དུ་འགྲོ་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་གྲུན་རྫོབ་ཀྱི་
སྒྲུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཞེན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ལ་ཅུ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་བརྩའི་མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་ལ། གྲུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། ས་བརྩའི་རྗེས་ཐོབ་ཡི་

ཤེས་ལ། གཏུ་རྫོབ་གྱི་སྤང་

པ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་དུ་འགྲོ་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ན་གཏུ་རྫོབ་གྱི་སྤང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་བསྒྲིག་། འདོད་ན། རྒྱུ་རྒྱ་མ་ལས། བྱང་རྩེ་བ་སེམས་དཔའི་རྩེ་ལ་འདི་ནི། རྩེ་ཐོབ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་རྣམས་

དང་། རེམས་ཅན་ཡང་དག་སྒྲོལ་བ་ལ། འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མཉམ་པ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་ལ་ཅི་ཟེར། ཡང་ཁོང་ན་རེ། ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་རྩེ་སྤུ་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
སྤྲགས་སྤྲེགས་སྤུ་ད་གྱི་ལ་འཁོར་

@011B རེ་རེ་བསྒྲོམ་པའི་སྤྲོན་དུ་བྱུ་རྒྱ་རྒྱའི་སྤྲགས་དོན་བསམས་ནས། གཏུ་རྫོབ་གྱི་སྤང་བ་དགག་དགོས་པ་གང་ཞིག རེམས་རྒྱས་གྱི་ས་རྒྱུ་རྫོབ་མཐའ་དག་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྤྲིར་
རྟགས་དང་པོ་མ་བྱུང་ཅིང་། བྱིད་རང་ལ།

ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་རྩེ་སྤུ་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས། དག་པའི་རྟེན་དང་བཟེན་པ་གཙོ་འཁོར་གྱི་གསལ་སྤང་དང་ང་རྒྱལ་བསྒྲོམ་དགོས་པ་གང་

ཞིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་

སྒྲུང་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁོང་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་བསྟན་ན། དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་ཡོད་
དགོས་པར་ཐལ། དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་

སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡི་ཤེས་ཡོད་པར་བསྟན་ན། དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡི་ཤེས་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོན་པ་
འདོད་ཁམས་སུ་གསར་དུ་

སངས་རྒྱས་པར་ཐལ། སྟོན་པ་འདོད་ཁམས་སུ་གསར་དུ་འཛང་རྒྱ་རྩལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་
པར་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་

དུ་འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་རྒྱལ་པོས་ཉུས་པའི་མདོ་དྲངས་པ་ལས་གསལ་བར་བཤད་པས། མིག་ཕྱིས་ལ་དེ་ལོགས་པར་སྟོས་ཤིག །ཡང་ཁོང་ན་རེ། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན་ཡོད་

དགོས་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་

@012A ༄། །པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲུལ་ངོར་ཡོད་ན་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲབ། གལ་ཏེ་འདོད་ན། སྤྱི་མའི་སྒྲགས་རྩིས་བསྐྱད་པའི་མིག་ཤེས་ལ་
སྤང་བ་ལྟར་གྱི་ཏྲ་སྤང་ཆོས་ཅན།

དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོང་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་གཞི་མ་གྲུབ་སྟེ། གཞི་གྲུབ་ན་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས། ཚད་གྲུབ་གྱི་དོན་བསྐྱུ་མིད། བསྐྱུ་མིད་གྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དོན་
དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། བདེན་

གྲུབ་ཏུ་ཐལ། བསྐྱུ་མིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོང་ན་རེ། མ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་འབྲུལ་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྤང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་
སྤང་བའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲབ། འདོད་ན།

མ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་འབྲུལ་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་འདིར་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལས་ལས་འཇིག་རྟེན་སྤྲོ་ཆོགས་སྤྱེས། ཅེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། ཡང་། བྱིད་གྱིས་

རང་རྒྱུད་པས། རང་བཞིན་ནམ། རོ་བོ་ཙམ་ཡུལ་གྱི་སྟངས། ཐ་སྙད་དུ་བྱུང་པས། བདེན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་སྟོར་ལ། འདིར་དེ་ཡང་མི་སྟོར་བར། ཡུལ་སྟངས་ན་རང་བཞིན་ནམ་རོ་བོ་
གང་ཡང་མེད་ལ། མེས་བསྐྱེད་པའི་

བྱ་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ནི། སྒོས་བཏགས་རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་པར། ཡུལ་སྟངས་ན་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་བསྐྱེད་མེད་ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་ངེས་པ་འབྲེན་པ་དགོས་ཀྱི། བྱ་བྱེད་འཁྲུལ་རོ་ཙམ་
དུ་འཇོག་ན། ཡིད་བཏྲན་མི་

@012B རུང་རོ། །ཞེས་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱིས་པ་ཉིད་འགལ་འདུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་མ་ཆེན་པོ་ལ། ཡུལ་རང་ངོས་ནས་ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལས་ལྟག་པའི་
རང་བཞིན་དགག་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཚུགས་ཐུབ་མ་སྐྱས་སོ། །ཞེས་ན། རང་ཚུགས་མི་ཐུབ་ན་ཆད་མས་བྱུང་པ་འགལ་ཏེ། ཆད་བྱུང་གྱི་དོན་ནི་བསྐྱེད་མེད། བསྐྱེད་མེད་ཀྱི་དོན་ནི་ཚུགས་ཐུབ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་

ཟེར་བ་ནི། རྩེ་ཐམས་ཅད་མ་བྱེན་པའི་

གསུང་རབ་མ་མཐོང་བའམ། མཐོང་ཡང་མ་རིག་པས་བསྐྱིབས་པའི་བབ་ཅོལ་ཏེ། རྩེ་ཐམས་ཅད་མ་བྱེན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་སུ། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཁྱུས་པ་ལས། ལྷ་ཆོགས་ཡིད་དགའ་མེ་
ཏོག་ཁ་བྱེའིང་། །གསེར་གྱི་ཁང་

མཆོག་འབར་བ་ཡིད་འོང་བ། །འདི་ན་དེ་ལ་འང་བྱེད་པོ་འགའ་མེད་དེ། །དེ་དག་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན། །རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་རྣམ་བཏགས་ཏེ། ཞེས་པ་དང་།
རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་

མ་རིག་རྟེན་ཅན་དུ། །གང་སྤྱིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུངས། །དེ་ཡི་སྤྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་འདི། །རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞེས་ཅིས་མི་འཐད། ཅེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པར་ཡང་། རྟོག་པ་མེད་པར་
འདོད་ཆགས་ལ། །སོགས་ལ་ཡོད་

ཉིད་ཡོད་མིན་ན། །ཡང་དག་དོན་དང་རྟོག་པ་ཞེས། །སྒོ་དང་ལྷན་པ་སུ་ཞིག་འཇིན། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས། རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རྟོག་པ་མེད་

པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི།

@013A ༄། །གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་བསྐྱོགས་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྒྲུལ་ལྟར། རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ། །ཞེས་པའི་ལུང་རྣམས་ཁྱུངས་སུ་བྱངས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒོས་བཏགས་སམ། རྟོག་བཏགས་སུ་

གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་ཡང་ཡང་བྱིས་ཤིང་འདོམས་པར་མཇད་པ་དེ་ཉིད། མ་རིག་པས་སྒྲིབས་པས་མ་མཐོང་ཞིང་མ་ཐོས་པའམ། མཐོང་ཞིང་ཐོས་ཀྱང་། དགག་རྒྱ་གཞན་མ་རྟེན་པར། རང་འགལ་སྒྲིབ་རྒྱུའི་གཡོ་དང་སྒྱུའི་ཐོལ་སྒྱུར་

ཁོན་ལྟར་བྱངས་པའོ། །བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་རྒྱལ་ཐུབ་ཡིན་ན། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་རྒྱལ་ཐུབ་དཔུང་བཟོད་རང་དབང་ཅན་ཏུ་སྒྲོས་ཤིག །དེས་ན་བྱིད་ཀྱིས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་བ་གཏན་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། སེམས་འགགས་པས་དེ་སྒྲུ་ཡིས་མངོན་སུམ་མཇད། ཅེས་དང་།

སྟོན་འདུག་གི། །སེམས་

མེད་པ་ལ་མཆོད་བྱས་པས། ཅེས་སོགས་སྟོག་གཅིག་གི་ཚུངས་ལྟར་ལན་ལ། བྱང་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་མཛད་ཀྱི། སེམས་མེད་པ་མ་གྲུབ་བོ་ཞེས་མ་གསུངས་སོ། ཞེས་བྲིས་འདུག་པ་ལྟར། སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་སར་སེམས་

སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་གཏན་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་། རོ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པར་མཛད་གྱུར་ན། ཞེས་སོགས་དང་། སྟོན་འདུག་ལས་ཀྱང་། གང་ཆོ་དངོས་དང་དངོས་
མེད་དག་ །སྟོ་ཡི་མདུན་ན་

@013B མི་གནས་པ། །དེའི་ཆོ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། །དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཡེ་ཤེས་ལ་ཡུལ་སྒྲུང་མེད་པར་བཤད་ལ། ཞེས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་
མེད་དུ་འདོད་པར་འདུག་པ་ནི། མཁའ་རིག་

བྱད་གཞོན་སོགས། ལུང་དེ་དག་ལ་བསམས་ནས། སངས་རྒྱུས་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་ཀྱང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་མེད་དུ་འདོད་པ་ནི། དེ་ལས་ཀྱང་ཐ་ཆད་དེ། བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་

ནམས། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་སྐབས་

སྤྱུ་བཅས་རིག་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་པ་དང་རྗེས་སྤྱུ་མཐུན་ནོ། །དེ་ཇི་ལྟར་ཞེན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་
སྒངས། ད་ཅི་ཟེར། གཞན་ཡང་།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབྱེན་ལྔ། བསྐྱུ་ན། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དེ་ནམས་ཀྱི་ཡུལ་སོ་སོར་དབྱེ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནམས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདི་ལྟར་

འདོད་པ་ནི། བྱང་རྒྱབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་སྟེ། ཤེས་བྱ་མེད་པར་ཤེས་པ་མེད། །དེ་ལྟ་ན་ནི་རིག་བྱ་དང་། །རིག་བྱེད་མེད་ཅེས་ཅིས་མི་འདོད། ཅེས་ཤེས་པ་
དང་ཤེས་བྱ་ཡོད་མཉམ་མེད་མཉམ་

དུ་གསུངས་པ་དང་། དེ་དང་འདྲ་བར་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་པར་གྱིས་ཀྱང་། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོས་རིག་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་ལ་རྟོག་དཔྱོད་མ་མཛད་པ་འདྲ། དེས་ན་འདི་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་

ནི། རང་གིས་ཚད་གྲུབ་དང་བདེན་

@014A ཨྲ། །གྲུབ་དོན་གཅིག་དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྟོན་འཛམ་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚད་

མས་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་ལ་དེ་མ་ཐག་འཁོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲུལ་པ། གྲུབ་མཐའ་ངན་
པའི་རྒྱ་རིས་ཅན། ཉེས་བཤད་རྒྱ་འཛིན་

འབྱུང་འབྲིགས་པ། །དྲངས་པར་མ་གྱུར་དེ་སྤྲིད་དུ། །འགལ་བའི་དུག་ཆར་རྒྱུན་མི་འཆད། །བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །།གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་
བྱང་མེད་པར་འདོད་པ་ནི།

སྟོན་པའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱུར་པ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མེད་པར་

འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། སངས་

འཕགས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་བུམས་སྤྱིང་རྩེ་བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས། དད་འདུན་ཞི་ལྷག་སོགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་སྦྱོན་ཀུན་ཟད། ཡོན་
ཏན་ཀུན་རྩོགས་ཀྱི་སྦྱིས་བྱ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དེ་དག་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཏན་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། བྱོད་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
གྲུབ་མཐའ་རེ་བརྒྱུད་ནས།

@014B དེ་དང་འགལ་བའི་ལུང་ཚད་ལྡན་རྣམས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པར། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཡིན། དངོས་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ཟེར་ནས། སུན་འབྱིན་བྱེད་པར་འདུག་པ། འོན། སློབ་དཔོན་
དཔའ་བོས། འགྲོ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །

བྱུང་མེད་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱིས་བཅིངས། །བྱོད་ནི་འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་དག །དགོལ་སྤྱད་ཡུན་རིང་ཐུགས་རྩེས་བསྐྱམས། ཅས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པས་དབང་མེད་དུ་བཅིངས་པ་

ལྷ་མ་། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཡང་ཐུགས་

རྒྱད་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་བསྐྱམས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཐུགས་རྒྱད་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐུགས་རྒྱད་ལ་སེམས་བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
འདིའི་ལན་དུ་ཅི་ཟེར། གཞན་ཡང་

མདོ་ལས། གཏི་མུག་མུན་པ་མུན་ནག་གིས་རྟག་དུ། །སེམས་ནི་བསྐྱིབས་པར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་དགུ་དང་། །འཁོར་བའི་བཙོན་རར་རྒྱུད་པ་རྣམས་གཟིགས་ན། །དང་སྟོང་དམ་པ་དེ་ནི་ཐུགས་རྗེ་
སྐྱེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་

པར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཀྱིས། སེམས་ཅན་གཏི་མུག་གིས་བསྐྱིབས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་རྒྱུད་པ་རྣམས་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཐ་སྟོང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། ཁོང་ན་རེ། སངས་

འཕགས་ཀྱིས་དེ་དག་གཟིགས་སོ་ཞེ་ན། མ་གཟིགས་པར་ཐལ། དེ་དག་གཟིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སངས་འཕགས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱུད་ལ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་

བྱུགས་རྒྱུད་ལ་སེམས་སེམས་

@015A ༄། །བྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། །འཁོར་གསུམ། །འོན་སེམས་སེམས་བྱང་གི་རྒྱ་བ་གཏན་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། །ལགས་པར་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སེམས་སེམས་

བྱང་གི་རྒྱ་བ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ཆོག་གསལ་ལས། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡིན་ན། །དེ་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ནི། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། །འཇུག་པར་ཡང་། །རྣམ་རྟོག་

མི་མངའ་བྱོད་ཀྱིས་སྤིང་མཐའི་བར། །སྐྱད་ཅིག་དེ་རེ་རེ་ལ་སྤྱོད་སྒྲ་ཆོགས། །འི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དེ་སྤྱོད་ཇ་སྤྱོད་འི་གྲིང་། །མ་ལུས་རྩལ་གང་དེ་སྤྱོད་ལ་གངས་མེད། །ཅས་གསུངས་ཤིང་། །དེ་བཞིན་དུ། །སེམས་ཀྱི་དོ་ཇི་ལ་བསྟོད་པ་

ལས་ཀྱང་། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་སེམས། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསྐྱོམས་བྱས་པའི། །འཁོར་བ་རྣམ་རྟོག་ཙམ་ཉིད་དེ། །རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ཐར་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།

རིན་ཆེན་ཕྱང་བ་ལས་ཀྱང་། དེའི་ཕྱིར་

དེ་ལྟར་མཐོང་བ་གྲོལ། །གང་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེན། །ཐ་སྙད་དུ་ནི་སེམས་ལ་བཟོད། ཅས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བས་གྲོལ། །གང་གིས་མཐོང་ན། ཐ་སྙད་དུ་སེམས་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མཐོང་བར་གསུངས་ཤིང་། འཕགས་

པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་ཀྱང་། སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ནི་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེས་ཀྱང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ།
རྣམ་པར་རིག་པ་འོ། ཞེས་

@015B དང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། རྡོ་རྒྱུས་ཀྱི་གོས་མེས་བསྐྱེད་པས། གྲི་མ་དག་ཅིང་གོས་མི་འཛིག་པའི་དཔེ་བཞིན། གཞིའི་སེམས་སྦྱངས་པས། གྲི་མ་དག་སྟེ། འོད་གསལ་གྱི་
སེམས་སུ་འགྱུར་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། ཇི་

ལྟར་མེ་ཡིས་སྦྱངས་པའི་གོས། །སྒྲ་ཆོགས་དྲི་མས་དྲི་མ་ཅན། །ཇི་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་ན། །དྲི་མ་འཛིག་འགྱུར་གོས་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། །འདོད་ཆགས་

ལས་སྐྱེས་བྱི་མ་ཅན། །ཡེ་ཤེས་མི་ཡིས་

བྱི་མ་བསྐྱེགས། །དེ་ཉིད་འོད་གསལ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་མིན་ཟེར་རམ། བྱིད་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་རབ་སྐྱབ། རེས་དགའ་ཡེ་ཤེས་
ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཡུལ་མེད་པར་

བསྐྱབ། ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དོན་དམ་བདེན་པ་འོང་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མི་འོང་བར་བསྐྱབ། ཡང་། ཚད་མས་གྲུབ་ན། བདེན་གྲུབ་ཡིན་དགོས་པས། ཚད་མ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་ཟེར་བ་
དང་། ཡང་། འཇུག་པར། རྣམ་

ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི། །མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པ་འདི་གསལ་དྲགས་པས། འབྲོས་ཐབས་མ་རྟེན་པར། རྣམ་མཁྱེན་གཅིག་ཤུ་ཚད་མ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་།
ཡང་། ཚད་མ་མེད་པར་སྒྲིམ་

པའི་འཇུག་མནན་ཏེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཚད་མ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་གཞན་ངོར་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ། རྣམ་སྒྲིན་ལ་དགོངས་ཟེར་བ་སོགས།

སྟོན་བྱེད་གྱི་ཁྱུ་བའི་གཞན་དབང་

@016A ཨྲ། །དུ་གྱུར་པ་ལྟར། ཐུགས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པའི་གཏམ་འདྲ་བས། རྟོག་དཔྱོད་ཡང་དག་པར་མཛོད་ཅིག །དེས་ན། བྱིད་གྱིས། སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་མེད་དུ་བསྟན་
པར་འདོད་པའི་ལུང་རྣམས་

དང་། འཇུག་འགྲེལ་དུ། དངོས་པོ་བྱས་བཅན་ལ་མ་རེག་པར། རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པས། དེ་ཉིད་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཅེས་བཅོད་དོ། །ཞེས་དང་།
རྒྱལ་བ་མ་ཕམ་པས། མཁྱེན་

ནས་ཆོས་རྣམས་མ་གཟིགས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་རྒྱུད་དུ་མར། འདི་འདྲའི་ལུང་མང་པོ་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡུལ་མཁྱེན་རྩལ་གྱི་སྟོ་
ནས་མདོར་བསྟུས་ན། ཇི་

ལྟ་བུ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཇི་སྟོན་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལས། ཇི་ལྟ་བུ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས། ཇི་ལྟ་བུ་གཞིགས་པའི་གཟིགས་པོར། ཇི་སྟོན་པའི་ཆོས་མ་གཟིགས་པ་དང་། དེ་

བཞིན་དུ། ཇི་སྟེན་པ་

གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཡང་། ཇི་ལྟ་བ་མ་གཟིགས་པའི་དོན་ཡིན། འོན་ཀྱང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེན་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་རེ་རེས་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཏེ།

བསུགས་འོས་བསུགས་བསྟོད་

ལས། ཁྱོད་འབའ་ཞིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་བྱབ་ལགས་གྱི། །ཁྱོད་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་གྱི། །ཤེས་བྱ་ཁོ་ན་ལྟག་པ་ལགས། ཅེས་དང་། བཙམ་ལྟན་དུས་ཀྱན་

གཏོགས་པའི་ཆོས། །རྣམ་ཀྱན་

@016B འབྱུང་གནས་ཐམས་ཅད་ནི། །ཕྱག་མཐིལ་སྐྱུ་རུ་ར་ལྟ་བུར། །ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་གྱུར། ཅེས་དང་། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། མཁྱེན་པའི་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གིས་

ཀྱང་། །ཤེས་བྱའི་དགྱིལ་འཁོར་ཀྱན་བྱབ་

ཅན། ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་། མཁྱེན་བཟང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱད་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད། ཅེས་དང་། སྟོན་འཕྲུག་ལས། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་ །ཀྱན་ཏུ་ཐོགས་མིད་

གཟིགས་པར་ལྟན། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མདོར་བསྟུན། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་གཞོག་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་གྱུར་པ། །ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་སྐྱེ་བོའི་ངང་པ་ཡིས། །མདུན་དུ་བདར་ནས་
དག་བའི་རྒྱུད་གི་ཤུགས་སྟོབས་

ཀྱིས། །རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་མཚོག་ཏུ་འགྲོ། ཞེས། རྒྱལ་སྤྲས་ས་དུག་པ་བ་དེ། ཐབས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། ཤེས་རབ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་

གཞོག་ཡངས་རྒྱས་པས། རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བར་གསུངས་པ་ལ། བྱིད་ནི་བཙུ་གཞག་གཏན་མི་བྱེད་པར། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གཞི་མ་གྲུབ་
ཟེར་བས། གཞོག་པ་ཕྱོགས་

གཅིག་མེད་པའི་ངང་པས། རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བ་སོམས་ཤིག །གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ཀྱིས། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་རྩིས་ཇི་

བཞིན་དུ་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་

@017A ༄། །ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ། ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ཞིང་། སྐབས་སུ་བབ་པ་རྣམས་སུ་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ། ཡང་དང་ཡང་སྟོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་
ཞེས་སྟོན་པ་ལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས།

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཇིག་རྟེན་མཁྱེན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་གཟིགས་ནས་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་རྣམས་སུ། །སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་པར་སྟོན། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པར་
སྟོན་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་

གྲགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞུང་ལུགས་དབང་
པོར་བྱས་ན་ལན་སྟོ་རྒྱུ་ཅི་འདུག

གཟིགས་ཤིག །གཞན་ཡང་། ཁོ་བོ་ཅག་ནི། འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས། དག་པའི་ཞིང་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། དག་པའི་ལྷ་དང་ལྷ་

མེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཁོར་དང་།

ཟག་མེད་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་དང་། སྐྱ་དང་ཡོན་ཏན་ཡེ་ཤེས་ནམ་མཁའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཞིང་། ཏྲག་ཏུ་ཆོས་དབྱིངས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་མཉམ་གཞག་ལས་ལྷང་བ་མེད་
ཀྱང་། ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱན་

མི་འཆད་ཏུ་བསྐྱོར་བ། སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ། སྤྱལ་སྤྱུ་བྱེ་བ་ཐེར་འབུམ་ཅིག་ཅར་འབྱེད་པས། གདུལ་བྱ་རྣམས་སྤྲིན་གྲོལ་ལ་འགོད་པར་མཛད་ཅིང་། རྣམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་གནས་གྱི་བར་ཏུ་
བཞུགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེད་

@017B རི་དེ་ལས་ལྷོག་ནས། སངས་རྒྱས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད། སེམས་ཅན་གྱི་གཞན་ངོ་ཅམ་མ་གཏོགས། སངས་རྒྱས་གྱི་རང་ངོ་ན་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་སྒྲ་བར་འདུག་པ།
དགོན་མཆོག་གསུམ་གླེ་མར་འཛིན་པའི་རྣམ་དཔྱེད་

དང་ལྡན་པ་རྣམས་གྱིས་ལེགས་པར་དཔྱོད་ཅིག །སྒྲས་པ། གྲི་མ་ཟད་པས་སེམས་ཀྱང་ཟད་པ་དང་། །འཇིག་རྟེན་འདི་དང་པ་རོལ་ཆད་མ་ཡིས། །མ་གྲུབ་ནམ་མཁའི་པརྫོ་ལྟར་འདོད་

པ། །ཅི་འདྲའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་པ་

མཁས་རྣམས་གཟིགས། །བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལོ། །དེ་ནི་འགལ་བ་བཙོ་བརྒྱད་ཅེས་བཀོད་འདུག་པའི་ལན་རྣམས་མདོར་བསྟུས་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་བཟོད་པར་བྱལོ། །དེ་ཡང་
ཐོག་མར་བྱེད་

ཀྱིས།¹ ཡུལ་ཀུན་བརྟུན་དང་ཡུལ་ཅན་བསྐྱེ་མིད་འགལ། ཞེས་སྒྲ་བ་ལ། རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཡུལ་ཅན་བསྐྱེ་མིད་འདོད་ཅེས་སྒྲ་བ་ཡང་། །ལོག་རྟོག་བསམ་བློས་བརྟུན་
པའི་སྒྲ་ཕྱིར་ཏེ། །འབྲས་

འདོད་རང་གི་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་ཟད། ཅེས་བྱལོ། །འདི་ནི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས། གང་ཞིག་ཡོད་པ་མི་མཐོང་མིད་མཐོང་བ། །འདི་འདྲའི་ཐུན་ནག་རྣམ་པ་འདི་གང་ཞིག་ །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་
དུ་འདུག །ཁོ་བོ་ཅག་ནི།

མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས། །མི་ལམ་ཇི་བཞིན་སྐྱུ་མ་བཞིན། །དྲི་ཟའི་གྲོང་བྱིར་ཇི་བཞིན་དུ། །དེ་བཞིན་སྐྱེ་དང་དེ་བཞིན་གནས། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་འཇིག་པ་གསུངས། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱེ་

འཛིག་གནས་པ་སོགས།

@018A ཨོ། །ཡུལ་ཡུལ་ཅན་བརྟན་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འདོད་ཀྱི། ཡུལ་ཅན་བསྐྱུ་མེད་དུ་སྤྱེའིག་གིས་ཁས་སྒྲངས་སྟོན་ཅིག། རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱིན་པ་ནི། ཅུ་ཤེར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
ཆོས་གང་ཞིག །བསྐྱུ་བ་

དེ་ནི་བརྟན་ཞེས་གསུངས། །འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་བའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་བརྟན་པ་ཡིན། ཞེས་པ་རྩེ་བཞིན་དུ་བཞེད་པས། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཞན་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐམས་ཅད་
མཁྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་

བརྟན་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱིན་པས། རྟོན་འབྲེལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་བདེན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། བྱིད་ཀྱིས་ཆེད་དུ་སྟོན་སྒྲུབ་འདི་ནི། ལུ་
སྟོགས་པའི་ཐ་ཆད་

རྒྱང་ཕན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་གཙོ་བོར་འཛིན་འདོད་པ་སྟེ། དགོ་སྒྲིག་ལས། འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱད་འབྱུང་བ་བསྐྱུ་མེད་དུ་མི་འདོད་པར། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་བསྐྱུ་བ་དང་། དགོན་ཅོག་གསུམ་སེམས་ཅན་

གྱི་སྐྱབས་གནས་བསྐྱེད་

བ་མེད་པར་མི་འདོད་པར། བསྐྱེད་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི། བྱིད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ངན་པའི་མཚང་གཏོལ་བའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་མ་གཏོགས། རྗེས་སྒྲོས་བྱེད་པ་ཡང་ཡང་བར་འདུག། བྱིད་འདི་
ལྟར་སྐྱེད་བ་ནི། རྒྱལ་བའི་

གསུང་རབ་སྤྱི་མ་མཐོང་ཞིང་། ལེགས་པར་མ་བརྟགས་པར། ཆོག་ལྷུང་རེ་རེ་ཙམ་དྲངས་ནས། སྒྲོན་བཟོད་པར་འདུག་པ། དེ་ལྟར་ན། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔའ་བོས་ཀྱང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པར་

@018B ཐལ་། དེས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་མི་བསྐྱེད་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྒྲོད་པ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པར། དོན་གཟིགས་པས་ནི་མི་བསྐྱེད་པ། རྣོངས་མི་མངའ་ཕྱིར་རྗེས་སུ་མཐུན། ལེགས་པར་
སྐྱེད་བས་གོ་སྒྲིག་སྟེ། བྱིད་ཀྱི་གསུང་

ནི་ལེགས་གསུམ་ལྟན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ལན་མཇུག་རྒྱ་ཅི་ཡོད། རྗེ་བཙུན་ས་པར་གྱིས་ཀྱང་། ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞུ་ཕྱིན་ལས། ལྟོ་ཕྱགས་རྗེའི་སྐྱེད་ལྟན་

པ། །ཐམས་ཅད་

མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅན། །འཇིག་རྟེན་མངོན་སུམ་གཟིགས་པ་ལ། །མགོན་པོ་བདག་ནི་ཁྱེ་བར་འཆོལ། །གང་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིས་ཀྱང་ནི། །སྐྱབས་དེ་དག་གིས་བསྐྱུ་བར་མཐོང་། །བསྐྱུ་
བ་མེད་པ་སྐྱབས་གྱི་

མཆོག་ །སྐྱབས་མཆོག་སྟོང་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མ་གཟིགས་སམ། །གཟུགས་ནས་ནྟམ་མཁུན་བར་གྱི་ཆོས་ནྟམས་ཀྱན། །བདེན་མེད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་བཞེད་པ་
ཡིན། །ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བརྟན་

པ་བསྐྱུ་མེད་དུ། །སྐྱེ་པོ་དེ་ལ་འགལ་བའི་ཁྱར་ཁོལ་ཞིག །བར་སྐྱབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།། །།ཡང་། 2 ཡུལ་དེར་འཁྲུལ་དང་དེ་ལ་ཆད་མ་འགལ། །ཞེས་པ་ལ། །སོ་སྐྱེའི་དབང་ཤེས་

འཁྲུལ་དང་གཞོད་མེད་གྱི། །དབང་ཤེས་གཟུགས་སོགས་ནྟམ་པར་འཛོག་པ་ཡི། །ཆད་མར་གསུངས་ལ་འགལ་ཁྱར་ཡོད་ཅེས་པ། །འཇུག་པར་གཞོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་ཡིས། །བཟུང་
བཞིན་འཇིག་རྟེན་གྱིས་

@019A ༄། རྟོགས་གསུངས་པ་དང་། རྟོག་དོན་གསལ་བར་ཚད་མ་གཞལ་བྱ་གཉིས། ཤམ་རྩུན་བཞེས་ནས་འཛོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་བྲལ་རྒྱ་བའི་ཞབས་ལའང་
ཁྱར་ཁོལ་ཞིག ཡང་། དེའི་འགྲེལ་

པ་བྱིད་རང་གིས་བརྩམས་པར། རིགས་པ་བཟང་པོའི་ཁྱངས་སྤྱུ་བྱས་ནས། རྩུར་མཐོང་གི་མིག་ཤེས་མ་འཁྱལ་བར་གྲགས་པ་འདི་ཚོས་ཅན། གཞུགས་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུགས་
ལ་འཁྱལ་ཤེས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟོགས་བྱུང་སྟེ། དེ་བདེན་འཛིན་གྱིས་བསྐྱད་པས། གཞུགས་ལ་འཁྱལ་ཤེས་སྤྱུ་གསུངས་ཤིང་། དངོས་སྤྱུ་ཁས་ཀྱང་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩུར་མཐོང་གི་མིག་ཤེས་དེ། འཁྱལ་ཤེས་སྤྱུ་
གསུངས་ཤིང་། ཁས་སྒྲངས་པའི་

ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལྷགས་འདིར་རྩུར་མཐོང་གི་མིག་ཤེས་མ་འཁྱལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྩུར་མཐོང་གི་མིག་ཤེས་འཁྱལ་བ་ལ་བསམས་ན། རྩུར་མ་ཁྱུང་བོ། རྟོག་ན། ལམ་
རིམ་ཆེན་མོར། རྩུར་པ་གཞན་དུ་

གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པས། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ། གཟུགས་སྒྲ་སོགས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་ལ། སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་

མེད་པས་ན། སློབ་དཔོན་འདི། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་འདི་དག་འབྲུལ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། གཟུགས་དེ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་ཡང་སྒྲུང་།
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་

@019B ཡང་སྒྲུང་མེད། འོན་ཀྱང་། དེས་གཟུགས་གཟུགས་སུ་གཞལ་གྱི། གཟུགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མ་གཞལ། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་གྱི་
སྒྲུང་བ་དང་། གཟུགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་

ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲུང་བ་གསུམ་ཆར་ལ་ཚད་མར་སོང་ཡང་། གཟུགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། སོ་སྒྱེའི་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ། འབྲུལ་
ཤེས་ཡིན་ཀྱང་། གཟུགས་ལ་

ཚད་མ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། ལུང་བྲངས་མ་ཐག་པ་དེའི་མཚུག་ཏུ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས། ཐ་སྙད་དུ་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཚད་
མར་མི་འཐད་པ་མེད་དེ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་། ཐ་མལ་པའི་དབང་ཤེས་རྣམས་འབྱུལ་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་། འཛིག་ཏེན་ན། ངས་གཟུགས་མངོས་པོ་འདི་འདྲ་མཐོང་། སྒྲ་སྟན་པོ་ཐོས། ངི་ཞིམ་པོ་བསྒྲམས། རོ་
ཞིམ་པོ་སྟོང་། དེག་བྱ་འཇམ་

རྩལ་འདི་འདྲ་སྒྲུང་ཞེས་གྲགས་པ་རྣམས། དེ་དག་གིས་སོ་སོར་བཟང་ངན་ཇི་ལྟར་གཞལ་བ་ལྟར། བྱ་བ་བྱེད་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། འཛིག་ཏེན་ན། འབྱུར་མཚུངས་ཀྱང་། རས་འབྲས་གོ་སྟན་
སོགས་ལ་བཟང་ངན་དང་། གསེར་

དངུལ་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེར་མཚུངས་ཀྱང་། བཟང་ངན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་བྱུང་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི། བྱེད་ནི་ཀུན་རྫོབ་འབྱུལ་བ་ཡིན་ཕྱིན་ཆད། དག་མི་དགའི་
ལས་འབྲས་དང་། སྒྲུ་མ་དང་ཆུ་ཁྲི་

@020A ༄། །སོགས་འབྲུལ་མཉམ་བུད་པར་གཏན་མིད་དུ་འདོད་པ་ནི། བྱལ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྐྱེ་བོ་སྤོངས་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ལ་ཆེ་འདོན་མཛད་པར་འདུག །ཐ་སྐད་གྱི་
ཚུལ། འཇིག་རྟེན་པ་དང་

སྒོ་བསྐྱུན་པ་འདི་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་འཇོག་པར་མཛད་དེ། འཇུག་འབྲེལ་དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་ང་དང་ལྷན་ཅིག་ཚོད་གྱི། ང་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་མི་ཚོད་དེ།
གང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་

འདོད་པ་དེ་ནི། ང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །གང་འཇིག་རྟེན་ན་མིད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི། ང་ཡང་མིད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པར་ཡང་། གལ་ཏེ་སྤྱོད་ལ་
འཇིག་རྟེན་མི་གཞོད་ན། །

འཇིག་རྟེན་ཉིད་བཞེས་འདི་ནི་དགག་པར་གྱིས། །སྤྱོད་དང་འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་ཚོད་གྱིས་དང་། །ཕྱིས་ནས་སྒོ་བས་ལྷན་བདག་གིས་བརྟེན་པར་བྱ། ཞེས་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་དུ། ཁོ་བོ་ཅག་
ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་

བཟོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཤིན་དུ་ཆོག་པ་ཆེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་གྱི། བྱོད་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སོལ་ཞིག །གལ་ཏེ་བྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་ན། ངས་ཀྱང་བྱོད་
ལ་སྟོངས་གདབ་པར་

བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་གྱིས་ནི་གཞོད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ།། །།དེའི་རྗེས་སུ། ༣ རྗེས་དཔག་ཡོད་དང་སྐྱབ་ངག་མེད་པ་འགལ། ཞེས་སྒྱིར་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མས་བཀལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་
བའི་

@020B ལུགས་ལ་ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་ལུགས་ལ་རྗེས་དཔག་སྐྱབ་ངག་དག །ཡོད་མེད་འགལ་བར་སྒྲ་ན་རང་ཉིད་གྱིས། །མ་ངེས་སྟོན་ཡིན་ཟླ་བས་ཆོག་གསལ་དུ། །སྐྱབ་ངག་ཡན་ལག་
ལྷ་ལྷན་གསུངས་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་། རྗེ་བཙུན་

སྒྲ་མའི་གསུང་རབ་དུ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་དག་གིས་བསྟན་པའི། ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་
གི་བདག་ཉིད་དུ་རྫོགས་པར་གྱུབ་ཟིན་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་འགལ་བཅོལ་གྱི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་སྤྲོད་ཡང་མི་སྤྱི་བར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྤྱི་བ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། རྗེས་དཔག་དེའི་རྒྱ། དངོས་
སྤྲོད་མ་བཅའ་བསྐྱབ་པའི་སྤྱོད་ངག་

མེད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ལྟ་བུ་བདེན་མེད་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་སྤྲོད་ཏེ་བརྟེན་ན་རྟོགས་སྤྲོད་པས། འདི་ལྟར། སྤྲོད་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྤྲོད་ཡང་མི་སྤྱི་བར་བསྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པའི་བྱེད་པ་
ལས། འབྲས་བུ་རྗེས་དཔག་སྤྱི་བ་

ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པའི་བྱེད་པ་ལས། འབྲས་བུ་རྗེས་དཔག་སྤྱི་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་གྲང་། དེ་

འབྲེལ་རྗེས་དཔག་སྤྱི་བ་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་ངག་མེད་དེ། རྗེས་ཐམས་ཅད་མ་བྱེན་པས། འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བྱས་པའི་ཆོ། དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྤྱི་བ་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་སྤྲོད་མ་
བཅའ་བསྐྱབ་པའི་སྤྱོད་ངག་

@021A ༄། །མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །བྱིད་ནི། །འདི་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་རྩོད་པར་འདུག་ཅིང་། །རྩོད་པའི་ཚུལ་ཡང་། །དེ་ལྟར་འཕངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱིས་པའི་རྗེས་དཔག་
ཆོས་ཅན། །རང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་

རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱིས་པར་ཐལ། །རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །བྱབ་སྟེ། །ཆོག་གསལ་ལས། །རྟོག་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་ལས་སྐྱིས་པའི་
ཤེས་པ་ནི། །རྗེས་སུ་དཔག་

པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཟེར་རོ། །འོ་ན། །སྟུ་གུ་ཆོས་ཅན། །རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དུ་སོང་བ་ཡང་ཡིན།
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས།

སྟུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར་གྟོལ་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། །སྟུ་གུ་ཆོས་ཅན། །རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་

པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པའི་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྱ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ། རང་གི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་རྗེས་
དཔག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་

ཁས་སྒྲངས། མ་གྲུབ་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་མིང་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་འཕངས་པའི་བྱེད་པ་ལས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱ་གྲུ་ཆོས་ཅན། རྟོན་འབྲེལ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། བདེན་པར་གྲུབ་

@021B པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་འཕངས་པའི་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་འདྲའི་གཞི་
མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། སྤྱ་གྲུ་

བདེན་གྲུབ་དུ་ཁས་ལེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱ་གྲུ་བདེན་གྲུབ་དུ་ཁས་ལེན་གྱི་གང་
ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱ་གྲུ་བདེན་

མེད་དུ་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། སྒྲས་པ། མཁས་སྒྲོམ་ནམ་དཔྱིད་མཛུབ་ཅིས་གཞལ་དཀར་བ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་
པའི་གསུང་རབ་བདུད་

ཅིའི་མཚོ། །བསྐྱབས་པ་ལས་འོངས་ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་ཅན། །མཁས་མང་ལྷ་ཆེན་རལ་པའི་རྒྱན་དུ་འབྱལ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།། །།ཡང་།⁴ མཐུན་སྒྲུང་མེད་
དང་ཆོས་ཅན་

ཚད་གྲུབ་འགལ། །ཟེར་བ་ལ། མཐུན་སྒྲུང་མེད་དང་ཆོས་ཅན་ཚད་གྲུབ་གཉིས། །མི་ཤེས་འགལ་སེམས་མཁས་ལ་འགལ་མིན་ཏེ། །གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཅིད་པའི་
ཚོ། །ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་མེད་ཅེས་

ཟླ་བས་གསུངས། །ཏིན་འབྲེལ་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་བཤེན་མེད་དུ། །སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ནི། །སྐྱ་སྐྱབ་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱི་རྩིས་འབྲང་བ། །ལུང་རིགས་སྐྱ་བའི་མཁས་
ནམས་བཞེད་པ་ཡིན། །དེ་ཡང་།

@022A ཨྲ། །རང་གཞན་གྱི་སྤྲེལ་གཉིས། གཟུགས་གྱི་སྤྲོང་དུ་བདག་སྤྲི་ཡོད་མེད་ཚོད་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་སོགས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་དང་དབྱ་
མ་ཐལ་འབྱུང་བ། སྤྱུ་གྱུ་རང་བཞིན་

ཡོད་མེད་ཚོད་པའི་ཆོ། ཆོས་ཅན་ཙམ་པོ་མཐུན་སྒྲུང་བ་ཡོད་པར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་སྤྲ་བཟོད་པ་ལ། ཆོག་གསལ་ལས། ཅི་སྤྲེ་ཇི་ལྟར་སྤྲ་མི་ཏྲག་ཅས་བྱ་བ་ལ།
ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་

སྤྱི་ཉིད་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི། བྱད་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱད་པར་འཛིན་ན་ནི། ཇེས་སྤྱད་པག་པ་དང་། ཇེས་སྤྱད་པག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་མེད་པར་འབྱུང་རོ། །འདི་ལྟར། གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་
བཞི་ལས་བྱུང་པའི་སྤྲ་འཛིན་ན་

ནི། དེ་པ་རོལ་པོ་ལ་མ་བྱུང་བོ། །འོན་ཏེ། ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་འཛིན་ན་ནི། དེ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། བྱེ་བྲག་པས་སྤྲ་མི་ཏྲག་པར་དམ་འཆའ་བ་ན་
ཡང་། བྱས་པའི་སྤྲ་འཛིན་ན། དེ་

གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པོ། འོན་ཏེ་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ནི། དེ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཅི་རིགས་པར་འཇིག་པ་ཡང་གལ་ཏེ་རྒྱ་དང་བཙས་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་
སངས་རྒྱས་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་

ལ། འོན་ཏེ་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་པ་རོལ་པོ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་འདིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་བྱུང་པར་དོར་བའི་ཆོས་ཅན་
ཙམ་ཞིག་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་

@022B ན། ཞེས་གསུངས། དེ་འགོག་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་གི་ཆོ། འདིར་སྤྱི་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཆོ། དེ་ཁོ་ནར་དེའི་
རྟེན་ཆོས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས། བདག་

གི་དངོས་པོ་རྟེན་པ་ནི་ཉམས་པར་གྱུར་པར་འདིས་རང་ཉིད་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་པ་ཉིད་དོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་གི་ཆོ། རབ་རིབ་ཅན་
གྱིས་སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར། ཕྱིན་ཅི་

ལོག་གིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་དེའི་ཆོ་ནི། ཡོད་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཙམ་ཡང་དམིགས་པར་ག་ལ་འགྱུར། གང་གི་ཆོ། རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་
ལྟར། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ཡང་

དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྒྲེ་མི་འདོགས་པ་དེའི་ཆོ་ན་ཡང་། གང་གིས་ན། དེའི་ཆོ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཙམ་ཡང་དམིགས་པར་ག་ལ་ཡོད། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲོབ་
དཔོན་གྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་གྱིས། གལ་ཏེ་

མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི། །དོན་གྱིས་འགའ་ཞིག་དམིགས་ན་ནི། །བསྐྱབ་པའམ་བསྐྱོག་པར་བྱ་ན་དེ། །མེད་ཕྱིར་ང་ལ་ཁྲུན་ཀ་མེད། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་དང་། ཕྱིན་

ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ཐ་དད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། གང་ཞིག་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མིག་ཀུན་རྫོབ་པ་ག་ལ་ཡོད། དེའི་
ཕྱིར། གཞི་མ་གྲུབ་

@023A ཨྲ། །པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱོན་བསྐྱོག་པ་མེད་པ་ཉིད་པས། འདི་ལན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཞིབ་དུ་གཟིགས་ལ།
ཕྱིན་ཆད་དམ་པས་བྲེལ་བའི་

དགག་པ་ལྟར་སྒྲུང་དེ་འདྲའི་རྒྱན་ཆོད་ཅིག །རང་ལུགས་ཆོས་ཅན་ཆད་གྲུབ་པ་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ཉེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་ངན་བྱ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད། ཅེས་པའི་
སྐབས་ནས་བརྟན་པའི་སྒྱུ་གུ་བདེན་མེད་

དུ་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཅོད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཆོས་ཅན་གཉིས། རྒྱ་
གར་དང་རྒྱ་ནག་བཞིན་དུ། རྟོལ་བ་

སོགས་ལ་བཞུགས་ཏེ་གཏན་མི་འདྲ་བས། ཆོག་ལ་འབྲུལ་བར་མི་བྱའོ། །༥ །ཕྱི་དོན་ཆད་གྲུབ་དུལ་ཕྱན་ཆ་བཅས་འགལ། ཞེས་པ་ལ། ཕྱི་དོན་དུལ་ཕྱན་ཆ་བཅས་འགལ་ཞེས་པ། །སྤྱོད་
རྒྱས་རང་དབང་ཕྱོགས་

འབྲེ་གཏམ་ཡིན་ཏེ། །དབྱ་མ་འཇུག་པར་སེམས་ཙམ་འགོག་པའི་སྐབས། །ཕྱི་དོན་ལན་གཅིག་མིན་པར་གསུངས་ཕྱིར་དང་། །ཆོས་རྣམས་ཆ་དང་བཅས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། །བྱེ་མདོ་
བཞིན་དུ་ཕྱི་དོན་འདོད་མཚུངས་པས། །དེ་

ཉིད་ཚོམ་རྒྱ་རྩལ་ཕྱན་ཆ་མེད་ཀྱང་། །དེ་དག་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འདོད་དགོས་ན། །བདེན་པ་གཉིས་ཀྱང་འདོད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །བདེན་པ་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་པར་
གྱིས། །འདི་དག་གི་སྐབས་སུ། །བྱེད་གྱིས། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་

@023B བས། །སྐྱེས་བུའི་ལུས་ནས་རྩལ་གྱི་བར་དུ་དཔུང་པ་ན། །ཅི་ཡང་མི་རྟོག་པའི་སྒྲོད་འཇུག་གི་ལུང་། །ལུས་ནི་རྒྱུ་པ་བྱིན་པ་མིན། །བརྒྱ་དང་སྐྱེད་པའང་ལུས་མ་ཡིན། །སྒྲོ་དང་རྒྱབ་ཀྱང་
ལུས་མིན་ཏེ། །བྲང་དང་དཔུང་པའང་ལུས་མ་ཡིན། །ཞེས་

པ་ནས། །མཁའ་བཞིན་དེས་ན་རྩལ་ཡང་མེད། །ཅེས་པའི་བར་དང་། །འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི། །གང་ལ་སྒྲོགས་གྱི་ཆ་ཡོད་པ། །དེ་ནི་རི་རྩལ་རྩལ་ཕྱན་ཡིན། །ཞེས། །རྩལ་ཕྱན་ཆ་མེད་འགོག་པའི་
ལུང་བྲངས་ནས། །ཕྱི་དོན་རགས་

པ་ནས་རྩལ་ཕྱན་གྱི་བར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་མེད་ཟེར་བ་དང་། ཡང་། རགས་པ་འདི་ཆ་མེད་དུ་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་ཡང་མི་འདོད་ཟེར་བ་ཡང་འགལ་ཏེ། འོན་ཏེ་རྩལ་ཕྱན་བསགས་པའི་
རགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཆ་

བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆ་བཅས་སྟེ་སངས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། རྩལ་ཕྱན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱས་རྒྱུད་ལས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤར་བ་

བརྒྱད་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤ་མོ་འདི་གཅིག་སྤ་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྤྱི་ཡི་ཙེ་མོ་སྤ་མོ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། བྱིད་ཀྱིས་རྩི་སྒྲ་མ་ལ། ལོ་ཆེན་སྐབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་དང་། རྩི་
རེད་མདའ་བ་ཡབ་སྲས་དབྱ་

མ་ཆེན་པོར་བཞུགས་པ་ལ། ཏྲགས་ཀྱི་དགག་བྱ་རྒྱ་ཆེས་བས་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་ངོ་ཞེས་སྤང་སྦྱས་ཀྱི་དུག་གི་ཆོར་མའི་ཆོགས་ཆེན་པོ་ཡི་གེའི་སྤང་བྱ་ལ་བརྒྱས་ཏེ། ཤོག་བྱའི་མཁའ་ངོས་
ནག་པོའི་བྱ་བས་བྲབ་པར་བྱས་

@024A ཨོཾ། །སོ་ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་ཤིང་། བྱིད་རང་གིས་གྲུབ་མཐའ་ལོག་པ་བཟུང་བའི་རྒྱལ་ཉིན་དུ། ལོ་ཆེན་ཡབ་ལྷན་སྐྱུན་འབྲེན་པར་འདུག་ཀྱང་། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ། ཉེ་རིང་སྐྱབ་པ་དཔལ་གྱིས་

དྲི་བ་ཞུས་པའི་ལན་དུ། རྗེ་རེད་མདའ་བ་དང་རྗེ་སྒྲ་མ་ཡབ་ལྷན་གཉིས་པོ། ཆོག་གི་བརྗོད་རྒྱུ་ལ་ཕྱན་ཆོགས་མ་གཏོགས། དགོངས་པ་མི་གཅིག་པ་གཏན་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དོན་ལ་གནས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་

བ་ཆེན་པོས། སྒྲ་མ་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲི་ལན་དུ། རྒྱུ་འབྲས་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་ཡིད་ཆེས་དང་། །ཉིན་འབྲེལ་སྟོང་པར་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས། །འབྲལ་མེད་ཟུང་དུ་རྒྱུད་པར་ནམ་གྱུར་པ། །དེའི་ཆོ་མཐའ་བྲལ་

དབུ་མའི་ལམ་ལ་ཞུགས། །རི་ལྷར་སྒྲུང་ཞིང་གྲགས་པའི་དངོས་འདི་ལ། །རང་གཞན་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པའི་ཀྱན་བཏགས་དང་། །ལྷན་སྐྱེས་ཡིད་གྱི་དངོས་འཛིན་མུན་པ་རྣམས། །རྣམ་དག་ལྷུང་རིགས་ཟེར་གྱིས་རབ་

གསལ་ཏེ། །སྒྲུང་དུས་ཉིད་ན་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་དང་། །སྟོང་པ་རྟོགས་ཆོ་སྒྲུང་བ་མི་འགོག་པ། །བྱང་འཇུག་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་ནམ་ཉིད་པ། །དེའི་ཆོ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་ཡིན།
ཞེས་རྗེ་ཡབ་སྤྲུལ་གཉིས་མཐར་

ཐུག་གི་དགོངས་པ་གཅིག་པས། བཀའ་བགྲོས་མཛད་པ་ལྟ་བུའི་གསུང་འདི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་མཐོང་བའམ། མཐོང་ཡང་ཕྱིན་ཆད་རྟོག་དཔྱད་བྱེད་པ་མི་འོང་སྒྲུལ་པའི་གཡོ་ལབས་ཏེ་ཅང་
ཆེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཆད་གྲུབ་དང་

@024B བསྐྱེད་མེད་ལས་གཞན་པའི་བདེན་གྲུབ་མེད་ཟེར་ཞིང་། དེའི་དཔུང་རྒྱབ་དུ་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་སྤྱན་འབྲེན་པ་དང་། དེའི་གསུང་འདི་རྟོག་པས་བརྗེ་བ་ཡང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་
གནས་སོ། །ཡང་། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་

སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་དང་། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ཅིང་། ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་ནི། རིགས་པའི་དབང་ལྷན་གསུལ། འདི་ལའང་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་
ཡོད། །དེས་ན་ངན་པའི་སྤྱན་པས་བྲུབ།

ཅེས་གསུངས་པ་བདག་གིས་བྱས་པར་འདྲག་སྟེ། ཆད་ལྟ་ཁས་སྦངས་ནས། ངན་སོང་གི་རྒྱ་འབད་པས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱིས། མེད་པ་བ་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ།
ཞེས་དང་། མདོར་ན་མེད་པར་ལྟ་བ་

ཉིད། །ལས་དང་འབྲས་བྱ་མེད་ཅེས་པ། །བསོད་ནམས་མ་ཡིན་ངན་སོང་བ། །དེ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་ཞེས་བཤད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བལྟ་ཉིས་
ན། །ཤེས་རབ་རྩལ་རྣམས་ཕྱང་

བར་འགྱུར། །ཇི་ལྟར་སྐྱལ་ལ་བབྱང་ཉིས་དང་། །རིག་སྤགས་ཉིས་པར་བསྐྱབས་པ་བཞིན། ཞེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ལས། རེ་ཞིག་གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་སྟེ། །ཐམས་
ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཏོག

ན། དེའི་ཆོ་འདི་ལོག་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་འདི་ལོག་པར་བབྱང་གྱུར་ན། །མི་མཁས་རྣམས་ནི་རྩལ་གྲང་འཇོམ། །འདི་ལྟར་མེད་པར་ལྟ་བ་ཡིས། །མི་གཙང་དེར་ནི་བྱིང་
བར་འགྱུར། ཞེས་བཤད་དོ། །ཅི་སྟེ་

@025A ཨྲ། །ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པར་མི་འདོད་ན། དེའི་ཆོ་ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་འདི་རྣམས་དམིགས་སུ་བྱེད་ཀྱང་། སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་
ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ནོ་

ཞེས། འདི་ངེས་པར་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤངས་ནས། ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱིས་ངེས་པར་ངན་འགོར་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ། རིན་པོ་ཆེའི་ཐྱིང་
བ་ལས། གཞན་ཡང་དེ་ནི་

ལོག་བརྒྱུད་ན། །བྱུན་པོ་མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན། །སྟོང་བས་མ་རུངས་བདག་ཉིད་ཅན། །མནར་མེད་པར་ནི་སྤྱི་ཅུ་ཚུགས་འགོ། ཞེས་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པས། སྤྲན་ཆད་བག་ཡོད་པ་
བསྟེན་ལ། ལས་འབྲས་སོགས་

མེད་ཅེས་མ་གསུང་ཞིག །སྤྲས་པ། དམུས་ལོང་ལྟ་བུའི་སྟིགས་དུས་སྐྱེ་བོ་འགའ། །ས་འཛིན་མཐོན་པོའི་ངོས་ཀྱི་ཉལ་འགོ་བཞིན། །རང་གི་རང་གིས་འགོ་བ་འདིས་ཆོག་གི །ངན་འགོའི་རྒྱ་
ལམ་གསལ་བར་བྱེད་ཅི་དགོས། །

བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པའོ། ། །ཡང་། 6 རིགས་རྒྱག་ཚད་མ་རྣམས་བཅས་ཚད་བྱུང་འགལ། ཞེས་པ་ལ། རིགས་རྒྱག་བཅུད་དང་རི་གླིང་རྣམས་བཅས་སྟོད། །ཚད་མ་ཚད་བྱུང་བཞིད་
མོད་

ཡང་དང་ཡང་། །འགལ་ཞེས་གཞན་ངོར་གྲངས་ཙམ་འདྲེན་པ་ཡིས། །ཕྱོངས་པ་མགྲ་བྱེད་མཁས་པའི་བཞད་གད་གནས། །རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ལས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡི། །འགྲོ་རྣམས་སོ་
སོའི་རྒྱད་གྱི་ཚད་མ་དང་། །དེ་

@025B དག་ཡུལ་གྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིས། །ཇི་བཞིན་གཟིགས་ཕྱིར་བསམ་མི་བྱུང་ཅེས་གསུངས། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་གསུང་རབ་འགོག་པའི་ཕྱིར། །མདོ་རྣམས་བྱང་གསོད་ཡིན་ཏེ་བྱང་ལས་ཀྱང་། །དག་བོ་སྒོ་བྱོས་ལྟན་པ་མཆོག།

ཡིན་གྱི། །མཇེའ་བཤེས་སློབ་ཤིང་བཤེས་པ་དེ་སྣ་མིན། །སློབ་ཤིང་རྒྱུད་རྒྱུ་བཤེས་སྣ་མིན། །དོ་བས་པ་ཡི་སྤྱད་པ་བཙམ་ལ་སློབ། །ཅས་པའི་ཡུར་དོན་བདག་ཏུ་བབྱུང་བུས་

ནས། །མདོ་དོན་མ་རྟོགས་ལོག་པ་བཤད་མྱིར་

རོ་ཏོ། ཏོ་ཡང་། 7 གྲགས་མིང་དང་བྱུང་ནས་ཡོད་པ་འགལ། ཞེས་པ་ལ། གྲགས་མིང་དང་བྱུང་ནས་ཡོད་འགལ་ཞེས། །ཕྱོ་ཐོ་གཟུང་མི་མཉེར་བྱུང་ནས་ཁྲག་ །ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་གྲགས་པར་
བྱིས། །རིགས་

པའི་དབང་ཡུག་རྒྱ་བ་བྲགས་པ་ཡིས། །རྩ་འབབ་རྒྱུང་ལ་ཡི་དྲགས་ནག་གྲོམས། །ལས་དབང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཚོགས་དགོས་པའི། །གསུང་འདི་བྱིད་ཀྱི་ཁ་ལ་སྒྲ་བཅད་བྱ། །མདོ་
ལས་སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་དང་། །

སྐགས་དང་སྒྲན་རྩས་ནལ་འབྱོར་ཉིང་འཛིན་མཐུ། །བདེ་གཤེགས་ནམ་འཕྱུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པར། །གསུངས་ཕྱིར་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་གྱིས་མི་བརྟེན་དང་། །འགལ་ལ་མ་འཁྱུལ་ཚད་མ་འཕེན་པ་སོགས། །

དམུས་ལོང་འདོམ་གྱིས་སྒྲ་ལམ་འཇལ་བར་ཟད། །དེ་ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ། སྐལ་ཤར་སྤྲན་གྱི་རྩས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ།
རྣལ་འབྱོར་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་

@026A ༄། །གྲི་མཐུ་བསམ་གྲིས་མི་བྱུང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་རྒྱ་བས་དང་སྤྱལ་པ་བསམ་གྲིས་མི་བྱུང་། ཅས་གསུངས་པའི་བསམ་གྲིས་མི་བྱུང་པ་བཞི་པོ་དེ་ཡང་། དང་པོ་ནི།
ཡི་དྲགས་འགའ་ཞིག་གིས་

གཞུང་འགྲམ་དུ་སླེབས་པ་ན། ཏུ་པོ་གཞུང་མི་སྤྱང་བར་འོག་གཞིའི་གྲམ་པ་སྤྱང་བ་དང་། གཉིས་པ། མི་འཛོག་པའི་སྤྲགས་གྲི་རྩས་པས། ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བ་ལ་རེག་ཀྱང་ཚ་རེག་མི་
འབྱུང་བ་དང་། སྤྲན་ཁ་ཅིག་

ལུས་ལ་བཅངས་པ་དང་། རེག་པ་ཙམ་གྲིས། མཁའ་ལ་འགྲོ་རྩས་ཤིང་ནད་ལས་གྲོལ་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྲི་རྩས་པས། ཀྱན་དུ་བཟང་པོའི་མཆོད་པའི་སྤྲིན་དངོས་སུ་སྤྲོས་ནས། རྒྱལ་བ་
རྣམས་མཆོད་ཅིང་། གཞན་

ཡང་། ཕུག་པ་འདོམ་གང་གྲུ་བཞི་པའི་ནང་དུ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་དཔུང་རྒྱུང་དུ་མ་སོང་ཞིང་། ཕུག་པ་ཆེ་རུ་མ་སོང་བར་འཇུག་རྩས་པ་དང་། སྤྲན་པ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱིའི་
ཐུགས་རྗེས། བྲིམ་པ་གོས་དཀར་

པོ་ཅན་ལ། རྩུང་ཤོག་གསུངས་པ་ཙམ་གྱིས་དག་སྟོང་དངོས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། བྱད་པར་དུ། རྩལ་གཅིག་ཡུལ་ལ་མཁའ་གདུགས་འཇིག་རྟེན་དང་། །འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་ཕྱོགས་བྱུང་
རྩལ་རྟོན་མོད། །རྩལ་རགས་

མི་འགྱུར་འཇིག་རྟེན་པ་མི་འགྱུར། །རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་བྱོད་གྱིས་སྤྱིད་མཐའི་བར། །སྐད་ཅིག་དེ་རེ་རེ་ལ་སྟོད་སྒྲ་ཆོགས། །ཇི་སྟེད་སྟོན་པ་དེ་སྟེད་རྩ་སྤྱི་གླིང་། །མ་ལུས་རྩལ་གང་དེ་སྟེད་
ལ་གྲངས་མེད། ཅས་གསུངས་

@026B པ་རྣམས་ལ། སྟོ་བྱོས་དམན་པ་བྲོན་པའི་རུས་སྤལ་གྱི་རྣམ་ཐར་སྟོང་བ་འགའ་ཞིག་གིས། འགལ་བ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། ཟེར་བ་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་གོས་
གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་མི་སྒྲིབ་པར་

ཐལ། ཞེས་འཕྱོང་པར་འདུག་པ་ནི། རྩལ་བས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་གནས་སུ་གསུངས་པའི་ནམ་མཁའ་ལ། དམུས་ལོང་འདོམ་གྱིས་འཇལ་བའི་དགའ་ཐུབ་བྱེད་པར་ཟད་དོ། །ཇི་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོས་ནི། ལྷགས་

གོང་དམར་འབར་བ་ལ་མི་འཆོག་པའི་རིག་སྒྲགས་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཀྱིས་རིག་བྱ་འཇལ་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། འྲིག་ཆེན་དུ། ལུས་ཤེས་ཚད་མ་གཉིས་གཅིག་གིས་བྱུང་པའི་
རིག་བྱ། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་བྱུང་པ་ནི་མིན་པས།

གཉིས་ཀ་ཚད་མར་ཁས་སྦངས་ཀྱང་། ཚད་མ་གཅིག་གིས་བྱུང་པ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་འགོག་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱ་དངས་ཤིང་བསིལ་བའི་མདུན་དུ། ལས་ཅན་གྱི་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་
གསུམ་སྟེབས་པའི་ཆོ།

མིག་ཤེས་ཚད་མ་གསུམ་གྱི་ས་ཇི་ལྟར་གཞལ་བ་ཡང་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །༥༥༥། 8 རྩས་བྱུང་མེད་དང་དངོས་པོ་ཡོད་པ་འགལ། ཞེས་པ་ལ། རྩས་བྱུང་མེད་དང་དངོས་པོ་ཡོད་འགལ་
ཞེས་

པའང་། །བདེན་དངོས་མེད་དང་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལ། །འགལ་བ་ཀུན་མ་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་གཟིགས་མི་འགྱུར། །སྤྱོད་ཉིད་རྩས་བྱུང་འདོད་ན་དབུ་མ་པའི། །དྲི་ཙམ་མི་བློ་དངོས་པོ་མི་འདོད་
ན། །དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་

@027A ཨྲ། གཞི་ཡི། ཆོས་ཅན་མི་འདོད་དམ་པས་བྲིལ་བའི་གནས། རྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་སྟོང་པ་ཉིད། རྟོང་ཉིད་རབ་དབྱེར་འདོད་ན་མོ་གཤམ་བྱའི། རྟོང་ཉིད་སྟོང་
ཉིད་རབ་དབྱེར་འདོད་པར་གྱིས། ། །

ཡང་། 9 གཞན་སྐྱེ་མེད་དང་ས་སྐྱ་གྲུ་སྐྱ་གཞན་འགལ། ཞེས་པ་ཡང་། ལྷགས་འདིར་གཞན་སྐྱེ་མེད་པར་གྲགས་ཤིང་གྲུབ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ས་བོན་སྐྱ་གྱ་གཉིས། རབྱེད་བྱ་སྐྱེད་
བྱེད་གཞན་སྐྱེའི་དོན་

དུ་གསུངས། ར་སྐྱ་གྲུ་ཐ་དད་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ། ལེགས་པར་འདོད་ཀྱི་དེ་ལ་གཞན་སྐྱེ་ཞེས། རྒྱ་བ་དེ་ཡང་ས་བོན་སྐྱ་གྱ་སོགས། ཆད་མའི་གཞལ་བྱར་མི་འདོད་ངན་རྟགས་
ཡིན། ། །ཡང་། 10

བདེན་བརྒྱན་ཡོད་དང་ཡང་ལོག་མེད་པ་འགལ། ཞེས་པ་ཡང་། འཕགས་མཆོག་གླུ་ཡིས་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པར། རྩ་ངན་འདས་པ་བདེན་པ་གཅིག་བྱ་དང་། རྩ་ཤེར་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
བསྐྱ་བའི་ཆོས། རྟེན་གཤམ་བརྒྱན་

ཞེས་གསུངས་ལ་སྒྲ་མ་རྗེས། རྒྱུགས་བཤད་མ་མཛད་སྒྲ་ཟིན་ཞལ་གྱིས་བཞེས། ཡང་ལོག་དབྱེ་བ་རང་རྒྱད་ཁོན་ཡི། བྱུ་མཐའ་ཡིན་པས་འགལ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། འོན་ཀྱང་
དཔལ་ལྡན་ཁྱེ་བས་ཀྱན་རྫོབ་ལ། །

འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་བསྟོས་ཡང་ལོག་བཞེད། གཞོན་པ་ཡོད་མེད་དབང་པོ་དྲུག་བྱུང་གི ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དབྱེ་བ་རྟོགས་པར་གྱིས། འོན་ཀྱང་བྱིད་ནི་གཞོན་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི། ཡུལ་
དང་ཡུལ་ཅན་བྱུང་པར་མི་འདོད་

@027B པས། རྒྱུ་བའི་ཞབས་ལ་གྲོལ་བ་ཁོན་ར་བླད། དེ་ཡང་། མདོ་ལས་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བདེན་པ་གཅིག་ཕྱར་གསུངས་པ་ལྟར། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། སྤྱ་ངན་འདས་པ་
བདེན་གཅིག་ཕྱ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་གསུངས་

པ། རྟེན་ཆེ་ལྷག་མ་ལོག་མིན་ཞེས། མཁའ་པ་སྤྱ་ཞིག་རྟོག་པར་བྱེད། ཅེས་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བདེན་པ་དང་། ཡང་ཅུ་ཤེར། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གང་ཞིག བསྐྱུ་བ་དེ་ནི་
བརྟུན་ཞེས་གསུངས། རྟེན་བྱེད་

ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་བརྟུན་པ་ཡིན། །ཞེས་བརྟུན་པའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པས། །བྱིད་ཅག་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་མ་གཏོགས། །གྲུབ་
མཐའ་སྒྲིབ་སྒྲུ་ཡང་བདེན་པ་དང་

བརྟུན་པའི་རྣམ་དབྱེ་མི་འདོད་པ་མེད་དོ། །ཀྱན་རྫོབ་ལ་ཡང་དག་པ་དང་། །ལོག་པའི་དབྱེ་བ་ནི། །ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། །རང་རྒྱུད་པ་ཁོ་ནའི་ལྷགས་ཡིན་ཏེ། །བདེན་གཉིས་ལས། །སྤང་
དུ་འབྱུང་ཡང་དོན་བྱེད་དག །རྣམ་པའི་

ཕྱིར་དང་མི་རྣམ་ཕྱིར། །ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པས། །ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ནི་དབྱེ་བ་བྱས། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས། །དེ་གཉིས་འགལ་ཞེས་སྒྲིབ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད་སོམས་ཤིག །དཔལ་
ལྷན་རྒྱ་བའི་ལྷགས་ལ་ནི། །རྩེ་ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པས། །རྒྱུ་ཆེན་དུ། །ཀྱན་རྫོབ་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ལས། །ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བསྟོས་ནས། །ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པ་གཉིས་སུ་སྟོན་པ་ནི། །ཤེས་
བྱུང་བ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བར་མ་

@028A ༄། །ཟད། བརྒྱན་པ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་། ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། ཞེས་ཀྱན་རྫོབ་ལ། འཛིག་ཏིན་པའི་ཤེས་ངོ་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་བ་
བཞེད་ལ། དེ་ནི་རྒྱ་བའི་དགོངས་པ་

མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། གཞོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས། །བརྒྱུད་བ་གང་ཞིག་འཛིག་ཏེན་གྱིས་རྟོགས་ཏེ། །འཛིག་ཏེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ལྷག་མ་ནི། །འཛིག་ཏེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རྣམ་པར་བཞག་ །ཅིས།

གཞི་དམིགས་ཀྱི་དབང་པོ་རྒྱལ་ཡུལ་དང་བཅས་པ། འཛིག་རྟེན་གཤམ་ངོ་ལ་བསྟོས་ཏེ་བདེན་པ་དང་། དེ་ལས་ཕྱོགས་པའི་དབང་པོ་རྒྱལ་ཡུལ་དང་བཅས་པ། འཛིག་རྟེན་གཤམ་ངོ་ལ་བསྟོས་ཏེ། ལོག་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་

ལོག་པའི་མཚན་གཞི་འཛིན་པ་ལ། མི་ཤེས་གཉིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱེད་ཐུ་སྟེགས་ཅན། །རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་བཏགས་པ་དང་། །རྒྱ་མ་གླིག་རྒྱ་སོགས་ལ་བཏགས་པ་གང་། །དེ་
དག་འཛིག་ཉིན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན་

ཉིད། ཅེས་གསུངས་སོ། ། འདི་ལྟ་བུའི་ལུང་གསལ་བར་སྦྲང་ཡང་། བྱོད་གྱིས། ཐ་སྙད་ཡིན་ཕྱིན། འབྲུལ་པ་ལ་བཟང་ངན་གྱི་བྱད་པར་གཏན་མེད་དུ་འདོད་པ་འདི། འཇུག་པ་དང་དངོས་
འགལ་དུ་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག ། །

ཡང་། ¹¹ ཡན་ལག་ལ་དབྱད་བྱམ་པ་མི་རྟེན་དང་། །སྐད་ཅིག་ལ་དབྱད་ཞིག་པ་རྟེན་པ་འགལ། ཞེས་ཟེར་བ་ལ། ཆ་ཤས་དབྱེན་ཆ་ཅན་མི་རྟེན་པས། །སྐད་ཅིག་ལ་དབྱད་ཞིག་པ་རྟེན་ཅེས་
པ། །རྗེ་བཙུན་གསུང་

@028B རབ་གང་ན་འདུག་པ་སྒྲོས། །ཆོས་ཀྱན་གདོད་ནས་རང་བཞིན་དག་པའི་ཕྱིར། །ལས་ཞིག་འབྱུང་བའི་རྒྱན་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་། །དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན་ཞེས་
དང་། །ལས་འགགས་ལུན་རིང་ལོན་ལས་འབྲས་

འབྱུང་བར། །གསུངས་ཕྱིར་བྱོད་ཀྱང་ཞིག་པ་དངོས་འདོད་མོད། །སྐད་ཅིག་མི་འདོད་མི་འཇིག་འབྲས་འདོད་པས། །རྟག་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འདོད་པར་གྱིས། །རིགས་པའི་དབང་
ཕྱུག་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཡིས། །གང་གི་རང་

བཞིན་མི་འཇིག་ཆོས་དེ་ལ། །མཁས་རྣམས་རྟག་ཅིས་བརྗོད་པར་གསུངས་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ནི། །ཀུན་བརྒྱུར་ཡང་རྒྱད་མི་བ། །ཆོག་མཁན་ཤིང་
དུས་ལ་བབ་པ་ན། །འབྲས་བུ་ཉིད་

དུ་སྒྲིན་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། ལས་བསགས་ནས་ཀུན་བརྒྱ་སྟོང་ལོན་གྱང་། དེའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལ། ཞིག་འཇིག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་དག་ན་རེ། དེ་ལྟ་བུའི་
ལས་དེ། རང་འབྲས་འབྲིན་པའི་

བར་དུ་ཡོད་ན། རྟག་པར་འགྱུར་ལ། ལས་བསགས་མ་ཐག་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་ན། ལས་དེས་རང་འབྲས་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་ཅིང་། ཞིག་པ་དངོས་མེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅོད་པ་

ཡིན་ཏེ། ཅུ་ཤིར། གལ་ཏེ་སྒྲིན་པའི་དུས་བར་དུ། །གནས་ན་ལས་དེ་རྟག་པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་འགགས་ན་འགགས་གྱུར་པ། །ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདིའི་ལན་ལ། རང་སྡེ་

@029A ༄། ་འོག་མ་རྣམས་ན་རེ། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་གྲང་། འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོན་མེད་དེ། ལས་དེ་འཇིག་པར་སྤྱོད་པའི་ཆོ། ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཇོག་པའི་རྟེན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར། རྣམ་པ་འཇོག་

པའི་རྟེན་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་ཡང་། ཡི་གེ་མང་བས་འཇིགས་ནས་མ་བཞོད་དོ། ་རང་ལྷགས་ཀྱི་ལན་ནི། དེ་འདྲའི་ལས། བསྐྱེད་མང་ལོན་གྲང་། འབྲས་བུ་ངས་པར་འབྱུང་སྟེ། དེ་རང་
བཞིན་གྱིས་མི་འགག་ཅིང་། རང་བཞིན་

གྱིས་མ་འགགས་པའི་ལས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཐོབ་པ་དང་། དཔང་རྒྱ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱད་མི་བླ་བ་སོགས། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོ་བའི་གཞིར་
ཁས་མི་ལེན་པར།

སེམས་སམ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་པོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་མིང་རྒྱང་གི་ང་ཙམ་ཞིག ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཇོག་པའི་གཞིར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་ཞིག་པའི་བག་ཆགས་
རིམ་བཞིན་ཞིག་པ་

ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་གྱིས། ལས་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་ལས། ཕྱིས་གྱི་
འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་འགྲུབ་

པས། ཅེས་པ་དང་། སྐད་ཅིག་དང་པོ་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པ་ནི། དངོས་སུ་དགག་བྱ་བཅད་ནས་རྟོགས་དགོས་པས། དགག་པ་ནི་ཡིན་ལ། མེད་དགག་ནི་མ་ཡིན་པས། མ་ཡིན་དགག་སྟེ།
ཞིག་རྒྱུ་དེ་བཅད་པ་ཙམ་མིན་

@029B གྱི། དེ་བཅད་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། བྱིད་དབུ་མ་ཆེན་པོ་པར་ནི་ཁས་ལེན་པར་འདུག །རྩ་ཤེར། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་
བྱས་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། འཇུག་པར། ལ་ལར་

ལས་འགགས་ཡུན་རིང་ལོན་ལས་གྱང་། །འབྲས་བྱ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་རིག་པར་གྱིས། ཅེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལ་ལས། ཞིག་པ་དངོས་པོར་བསྐྱབ་པའི་ལུང་རིགས་གཉིས་གསུངས་པའི་
ལུང་ནི། ས་བརྩུ་པའི་མདོ་ལས།

སྒྲིབ་པའི་རྒྱུ་ལྱིས་གྲ་ཤི། ཞེས་སོགས་བྲངས་ཤིང་། རིགས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་ཁས་སྒྲངས་ནས། འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མར་སྒྲ་བ་ལྟར་ན། རྒྱ་མེད་པས་འཇིག་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་གིས་

འཇིག་པ་དང་བུལ་བ་རྣམས། འདུས་བྱས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར། ཞིག་པ་འདུས་བྱས་སུ་ནི་འདོད་ལས་ཆེ།
དེ་འདོད་ན། རྗེ་བཙུན་གླེ་མས། ལས་ཞིག་

པའི་རྒྱུ་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་འགྱུར་བའི་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་སྒྲིན་པར་གསུངས་པ་ལ། སྐད་ཅིག་ལ་དབྱེད་པས་ཞིག་པ་རྟེན་ཅིས། སྐར་ཁྱུ་ཆེན་པོ་བྱས་འདུག་པ། བྱིད། ཞིག་པའི་རྒྱུ་མི་
འཇིག་པར་འདོད་པར་འདུག་པ་ནི། རིགས་

པའི་དབང་ལྷུག་གིས། གང་གི་རང་བཞིན་འཇིག་མེད་པ། །དེ་ལ་མཁའས་རྣམས་ཉྱག་ཅིས་བརྗོད། །དེས་ན་ངོ་ཚའི་ལྟ་བ་འདི། །སྟོངས་ལ་དེ་ནི་ཉྱག་པར་སྟོས། ཅིས་གསུངས་པ་བདག་གིར་
བྱས་པར་གདའ་བས། སྒྲན་ཆད་

@030A ཨྲ། །འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་རྒྱུ་ལྟུག་པ་ཡིན་ཞེས་མ་སྒྲིཞིག ། །ཡང་། ¹² རང་རྒྱུ་སྒྲི་བས་རང་བཞིན་སྒྲིས་པ་དང་། །རང་བཞིན་མེད་སྒྲི་དེ་དོར་བྱུབ་པ་འགལ།
ཞེས་པ་ལ། བྱིད་རང་གིས་

ཀྱང་། འདི་ནི་ཆོག་མ་ཁེངས་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་། རང་ཆོག་ལྷག་ཆད་མོར་འབྱུང་དང་བྲལ་ལོ་སྒྲིམ་པའི་ང་རྒྱལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རྒྱུ་ཆེན་ལས། གལ་ཏེ་གཟུགས་
དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་

གི་མཚན་ཉིད་དེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན། རྒྱུ་དང་རྒྱུན་ལ་བཞེན་ནས་སྒྲི་བར་འབྱུར་ན་ནི། རྒྱལ་འབྱོར་པས་ཆོས་རྒྱལ་ས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྒྲིངས་པར་མཛོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཆོ། དེའི་པོའི་རང་

བཞིན་དེ་ལ་སྒྱུར་པ་བཏབ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲིང་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་འབྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སྒྲི་བར་འབྱུག་ཀྱང་། འདིའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཅེས་པ། བདེན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས། ཅེས་པ་
ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུ་ལ་ངན་ཆོག་སྒྲི་བ་ནི།

སྒྲ་བར་འདོད་ལ་སྒྲ་རྒྱས་པོངས་པ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟ་ན། སྒྲ་བ་ཟླ་མེད་སྟོན་པ་མཆོག་དེའི་བཀའ་ལ་ཡང་དེ་འདྲ་བ་མང་དུ་འབྱུང་བས། ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འབྱུར་རོ། །ཡང་བྱིད་གྱིས། རང་རྒྱུད་
པ་མི་འདོད་པའི་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་

རྟོགས་པ་དང་། ཐལ་འབྱུར་བ་མི་འདོད་པའི་དབྱ་ཆད་སེང་གི་མཇིང་བསྟོལ་གྱི་སྟོན་མིང་ཡང་དང་དུ་སྒྲུངས་པ་འདིས་ནི། ལེགས་པ་བསྐྱས་པར་བྱས་པས། འགལ་བ་མང་པོ་འདུས་པ་ཡིན་
ཞེས་ཟེར་བ། རང་རྒྱུད་པས་

@030B ཐལ་འབྱུར་བ་བཞེད་པ་ལྟར་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་མི་བཞེད་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་ཅི་རིགས་པ་བཞེད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་མེད་ན། རྗེ་བཙུན་
བྱམས་མགོན་གྱིས། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་

སྟོང་ཕྱིར་དང་། །འཛིན་པ་མི་སྟོང་ཕྱིར་དང་ནི། །རྟོན་གྱིས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། །ཡང་དག་བསྐྱས་པར་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ཞལ་འཆལ་ཞི་ཡིན། དབྱ་མའི་སྐབས་སུ་ཡང་།
དབྱ་མ་པ་རང་གི་རིགས་པ། ཆད་མའི་

རིགས་པ་དང་སང་གི་མཛེང་བསྐྱེད་ལྟ་བུར་བཞེད་པ་ནི། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཚད་ལྡན་པ་ལ་ཆེར་གྱིས། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་བཞིན། རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་
བྲངས་ནས། གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་

ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་འཛོག་ཅིང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ལས་ཕུལ་བུར་གི་བསྟོད་པར། བདག་ནི་སངས་རྒྱས་ཕྱོགས་མི་འཛིན། །སེར་རྒྱ་སོགས་ལ་མི་སྤང་
ཡང་། །གང་ཞིག་རིགས་པར་ལྡན་པའི་

ཆོག་ །དེ་ཉིད་སྟོན་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན། ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་ས་པཎ་གྱིས་གྲུང་། དེས་ན་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་མཆོག་ །ངེས་དོན་ཚད་མ་ཡིན་པར་བབྱང་། །ཡང་ན་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་
ཀྱི། །རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཚད་མར་

བབྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་རྣམས་ཕུགས་ལ་དགོངས་ནས་སྤང་སྦྱས་མི་མཛད་པར་ལྟ། །ཡང་། ¹³ ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་མ་རིག་ཡོད་པ་དང་། །ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་
མེད་པ་

@031A ༄། །འགལ། ཞེས་པ་ལ། ཤེས་པ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ། །མངོན་སུམ་གཟིགས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་ཕྱ་བ་ལ། །མ་རིག་ཅེས་བཏགས་ཤེས་པ་དངོས་མིན་
པས། །དེ་ལ་འགལ་བ་ཆ་ཙམ་ཡོད་

མ་ཡིན།། །།ཡང་། 14 གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་ཀྱན་གཞི་རང་རིག་སོགས། །འགོག་ན་དེ་དག་རང་ལྷགས་མི་འདོད་དང་། །སྤེ་བདུན་ནས་གསུངས་ཚད་མ་མི་འདོད་ཀྱང་། །རང་ལྷགས་
ཚད་མའི་

རྣམ་གཞག་ཤེས་པ་འགལ། ཞེས་པ་ལ། ཀྱན་གཞི་རང་རིག་མི་འདོད་ཚད་མ་ཡི། །རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་འགལ་བར་སྒྲ་བ་ནི། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་འགོག་པའི་ཐོལ་གྱིས་ནི། །དཔལ་ལྷན་རྒྱ་
བ་སྒྲིང་ནས་སུན་

འབྲིན་པ། །ལྷས་མེད་བདག་པོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། །འཇུག་པའི་རྩ་བ་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་གྱི། །དཔེ་སྟོན་ཙམ་ཡང་མ་བྱས་འདྲ་བའི་གཏམ། །དེ་ཡང་། བྱིད་རང་དཔལ་
ལྷན་རྒྱ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་

བར་ཁས་སྒྲངས་ནས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཁབ་ལེན་དང་ཉི་བས། །ལྷགས་ནི་སྦྱར་དུ་ཡོངས་སུ་འཁོར། །དེ་ལ་སེམས་ནི་ཡོད་མིན་ཏེ། །སེམས་དང་ལྷན་བཞིན་སྦྱང་
བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་

ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །བདེན་མིན་བདེན་པ་བཞིན་དུ་ནི། །གང་ཆོ་འགྲོ་འོང་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེའི་ཆོ་སྲིད་པ་འཛིན་པར་བྱེད། །ཅས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲས་བཏགས་པ་
དང་། །འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་

@031B ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། །སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲས་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲས་
བཏགས་པ་སོགས་མཐོང་སྟེ། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་

སྐབས་འདིར། ཆོགས་དུག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་འདོད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་པ། །འདི་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། །འཇུག་པར། ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ། །ཕྱང་
པོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་ཉིད་ཡོད་ཅས། །

བསྟན་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཆེས་ཟབ་དོན། །རིག་པར་མི་འགྱུར་གང་ཡིན་དེ་ལ་འོ། །ཞེས་དང་། གང་ཕྱིར་གང་གིས་ཡུལ་སྤོང་གྱུར་དེ་ལས། །དྲན་པ་འདི་གཞན་ང་ལ་ཡོད་མིན་པ། །དེའི་ཕྱིར་ང་
ཡིས་མཐོང་སྒྲུལ་དྲན་འགྱུར་ཏེ། །འདི་

ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྐད་ཚུལ་ལུགས་ཡིན། །དེའི་ཕྱིར་ང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །སྤོང་གི་གཞན་དབང་གང་གིས་འཇིན་པར་འགྱུར། །བྱེད་པོ་ལས་དང་བྱ་བ་གཅིག་མིན་པས། །དེ་ཉིད་
གྱིས་དེ་འཇིན་པར་རིགས་མ་ཡིན། །ཞེས་

དང་། སྤོང་འཇུག་ལས། གང་ཆོ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག །སྤོ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ། །དེའི་ཆོ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། །དམིགས་པ་མེད་པ་རབ་དུ་ཞི། །ཞེས་དང་། སེམས་མེད་པ་ལ་
མཆོད་བྱས་པས། །ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་

ལྷན་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་རྩ་བ་ཤེས་རབ་དང་བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་སུ་ཡང་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་ནས། །ཀུན་གཞི་དང་ང་རིག་ཡོད་པ་བཞག་པའི་
ཕྱིར། ཡང་། ཆོད་མ་སྡེ་བདུན་

@032A ༄། །ནས། གསར་དུ་མི་བསྐྱབ་པའི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ལྟ་བུར་མི་འདོད་པར་མཐུན་ཡང་བྱེད་སྐབས་འདིར། ཚད་གྲུབ་ཡིན་ན། བདེན་གྲུབ་དང་བསྐྱབ་མེད་དུ་
གྲུབ་པ་ཡིན་དགོས། ཚད་གྲུབ་

ལས་གཞན་པའི་བདེན་གྲུབ་མེད། ཚད་མ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་དེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་ཚད་མ་མིན། །ལྟེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱང་ཚད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་དབང་
པོ་འདི་དག་ཚད་ཡིན་ན། །འཕགས་

པའི་ལམ་གྱིས་སྤྱུ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་པ་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་འཛིན་ཏེན་ཚད་མ་ཡིན་ན་ནི། །འཛིན་ཏེན་དེ་ཉིད་མཐོང་བས་འཕགས་གཞན་གྱིས། །ཅི་དགོས་འཕགས་པའི་
ལམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །བྱུན་

པོ་ཚད་མར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ཀུན་འཛིན་ཏེན་ཚད་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་འཛིན་ཏེན་གཞོད་པ་མེད། །འཛིན་ཏེན་དོན་ནི་འཛིན་ཏེན་གྲགས་ཉིད་གྱིས། །གལ་ཏེ་
སེལ་ན་འཛིན་ཏེན་གྱིས་

གཞོན་འགྱུར། ཞེས་སོགས་ཚད་མ་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། ལུང་དེ་དག་གི་དོན་ལ་བསམ་སྒོ་ཙམ་ཡང་མ་བཏང་བའི་སྒྲིན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་དོན་ནི། སོ་སོའི་སྤྱོད་པའི་དབང་ཤེས་
རྣམས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚད་མ་

མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན། སོ་སྤྱོད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། དཀའ་བ་དུ་མས་འཕགས་པའི་ལམ་བསྐྱབ་པ་དོན་མེད་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་

@032B དོན་དུ། རྣམ་དབྱེ་ཅུང་ཟད་ཤེས་པས་ཀྱང་ངེས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་ཁོང་ན་རེ། དྲངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་དེ་དག་མིན་པ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་མིག་སོགས་ཚད་མ་ཡིན་
པ་སྤྱིར་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་

པ་ལས། གང་ཡང་འདིས། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས། གཞན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་བ་ཞིག་གོ། །མི་བསྐྱུ་
བའི་ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཚད་

མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་བཙམ་ལྟན་འདས་གྲིས། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བརྟན་པ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་སོ། །གང་ཞིག་བརྟན་པ་བསྐྱུ་བའི་
ཆོས་ཅན་དང་། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་

པ་དེ་ནི་མི་བསྐྱུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱུར་པ་ནི་ཆད་མ་ཉིད་དུ་བརྟག་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆད་མ་ཉིད་

དུ་ཐལ་བར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ནི། ཤིན་རྟུ་མི་འཐད་དེ། འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྲིས་བྱུབ་པར་འདོད་པའི་རང་སྡེ་ཐམས་ཅད། མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་
ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་སྒྲུ་

ཞིང་བྱད་པར་མིག་ཤེས་སོགས། མངོན་སུམ་མ་འབྱུལ་བའི་ཆད་མར་འདོད་པའི་རྟོག་གི་པའི་ལྷགས་བཀག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དངོས་སྒྲུབ་རྣམས། གཞུགས་སྒྲུ་སོགས་ཡོད་ན། རང་
གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དགོས་

@033A ཨྲ། །ལ་དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་ན། དེ་དག་ཡོད་པར་འཇོག་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དེ་རྣམས་ལ་ཚད་མར་སོང་ན། དེ་དག་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཚད་མར་
འགོ་དགོས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པས། དེས་ན་འདིར་དེ་དག་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ནི། དེ་རྣམས་ཡུལ་ལྗེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། འགོག་ཚུལ་ནི། བཙམ་ལྷན་འདས་གྱིས།
རྣམ་ཤེས་རྣམས་བརྟུན་པ་བསྟུ་

བར་གསུངས་པ་དེས་འགོགས་སོ། །དེ་ཡང་། བསྟུ་བར་གསུངས་པས་མི་བསྟུ་བ་བཀག་ནས་ཚད་མ་ཡིན་པ་འགོག་སྟེ། མི་བསྟུ་བ་ནི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། བསྟུ་
ལྷགས་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། རྣམ་པ་གཞན་

དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྒྲུང་བ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྲིད་གྱིས་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཁྲིཀ་ཆེན་དུ། གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་ཙམ་
གྱིས་ཚད་མ་གྲུབ་པར་ལྷགས་གྱིས་

བསྟན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པ་འགོག་ཅིང་། ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་སྤྱི་དང་། བྱུང་པར་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཆེད་དུ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པས། གལ་ཏེ་རང་
ལས་ཚད་མ་གྲུབ། །གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་

བསྟོས་པར། །ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་འགྱུར་འདིར། །གཞལ་ལ་མི་བསྟོས་རབ་གྲུབ་འགྱུར། ཞེས། རང་རིག་ཡོད་ཆོ། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ཕན་ཚུན་བསྟོས་གྲུབ་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་བརྗོད་
མཛད་པ་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། དེའི་

@033B སྤྱིར་དེ་ལྟར་ཚད་མ་བཞི་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། དེ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་བསྟོས་པས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མ་དག་ཡོད་ན་
གཞལ་བྱའི་དོན་དག་ཏུ་འགྱུར་ལ། གཞལ་བྱའི་དོན་དག་

ཡོད་ན་ཚད་མ་དག་ཏུ་འགྱུར་གྱི། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཚད་མའི་གངས་འཇུག་པ་གཞལ་བྱའི་གཞན་གྱི་དབང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
དང་། གཞལ་བྱའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་

བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྟེན་པའི་ཚད་མ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གཞལ་བྱའི་དབང་གིས་ཚད་མ་དང་། ཚད་མའི་དབང་གིས་གཞལ་བྱ་འཛོག་པར་གསུངས་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་

མ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་ཁོང་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཚད་མ་འཛིག་ཏེན་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚད་མའི་རིགས་གཞི་མ་གྲུབ་བོ། །ཞེན། འོ་ན་རི་བོང་གི་རྩ་དང་རྩས་སྒྲལ་གྱི་སྒྲ་

གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ནས་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དང་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་མེད་མཚུངས་གང་ཞིག། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ནས་འབྱུང་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཚད་

མ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི། །མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད། །གཞན་ནི་ཉི་ཆོ་བ་ཉིད་ཀྱིས། །མངོན་སུམ་ཞེས་བྱར་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་རྣམ་ཀུན་

@034A ༄། །མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི། ཡུལ་ཉི་ཆོ་བ་ཙམ་འཇལ་བ་
མ་གཏོགས། ཆོས་

ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དོ། རྟགས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབྱེ་ན། ཡེ་ཤེས་ལྷུ་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་
ཤེས། མེ་འོང་ཡེ་ཤེས། མཉམ་

ཉིད་ཡེ་ཤེས། སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས། བྱ་སྐྱབ་ཡེ་ཤེས་ལྷུ་འི་བྱད་པར་དབྱེ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལྷུ་པོའི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡུལ་མེད་ཅིང་། ཡུལ་གཞལ་བར་
འདོད་པ་གཞན་ངོ་ཙམ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། འདས་པ་དང་།
ད་ལྟར་བ་དང་། མ་འོངས་པའི་

དུས་གསུམ་ག་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མགོན་པོ་གླུ་སྒྲུབ་གྱིས། རིམ་ལྔ་ལས། འདས་པ་དང་ནི་མ་འོངས་དང་། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སྲིད་གསུམ་ནི། །འོད་གསལ་བ་ནི་རྣམ་དག་པས། །སྐད་
ཅིག་དེ་ལ་མ་ལུས་མཐོང་། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། །སྒྲུས་པ། རྣམ་དག་ལུང་རིགས་ཕྱག་རྒྱས་བཞག་པ་ཡི། །འབྱུང་མེད་རི་རབ་ལྟ་བུར་བཏན་པའི་གསུང་། །ཉམ་ཆུང་བྱིས་པའི་སྟོབས་གྱིས་བསྐྱོད་ཚོམ་པ། །སྤྱང་བུའི་
གཤོག་པས་ཉི་འོད་བསྐྱིབ་འདོད་

@034B བཞིན། །བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །༥༥༥ 15 མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། །དེ་ཡིས་སྒྱོར་ལམ་རྟོགས་པར་མི་སྒྲིབ་འགལ། ཞེས་པ་ལ།
མངོན་པ་གཉིས་བཤད་མི་རྟག་སོགས་

རྟོགས་དང་། །གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྗེས་ཡོད་གྱིས། །སྒྲོང་པར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི། །ཏིང་འཛིན་ཐོབ་པའི་རང་རྒྱུད་པ་དང་ནི། །དངོས་པོར་སྒྲུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་
ཡང་མང་། །དེ་ཙམ་གོམས་ཀྱང་སྒྱོར་ལམ་མི་

འཐོབ་སྟེ། །འཇུག་པ་རང་འབྲེལ་བཅས་དང་སྟོད་འཇུག་ལས། །ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་གྲོལ་ན་དེ་མ་ཐག །ཅེས་སོགས་གསུངས་རྣམས་གཟིགས་ཤིག་ངེས་པར་འགྱུར། །།ཡང་། 16

གཞན་སེམས་

ཤེས་པ་ཡིད་མངོན་ཡིན་པ་དང་། །བདེན་བཞི་ཤེས་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འགལ། །ཞེས་པ་ལ། །སང་གི་དཀར་མོ་གངས་སུལ་འགྲིམ་པ་དང་། །རྒྱ་སྟག་ཁྲ་བོ་ནགས་ནང་རྒྱ་བ་
འགལ། །ཟེར་དང་མཚུངས་སོ་འོན་ཀྱང་གཞན་

གྱི་སེམས། །ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དག་ལ་ཡིད་མངོན་དང་། །བླ་མིག་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མང་ཡོད་དེ། །སྤྱན་ལྔ་མངོན་ཤེས་འདོམས་པའི་རྒྱན་དུ་གསལ། །དེ་ཡང་། །གཞན་སེམས་
ཤེས་པ་རྣམས་སྟི་དེ། ཡིད་མངོན་

ཡིན་ཞེས་པ། །རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་རབ་གང་ན་ཡོད། །བྱིད་གྱིས་སྟོན་པར་མཛོད་ཅིག །བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ནི། །ཆོག་འབྲི་མ་བྱས་ན། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བསྐྱབ་པའི་རིགས་
པས། །བདེན་བཞི་ཤེས་པ་གོམས་པ་

@035A ཨྲ། །མཐར་ཕྱིན་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་འབྱུང་བ་མཁའ་པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གས་ཡོད་པས།
གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ཡིད་མངོན་

དུ་འདོད་པ་དང་། བདེན་བཞི་ཤེས་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། ཕྱོགས་སྒྲ་མ་ངས་པར། དེ་གཉིས་གཅིག་དུ་འདོད་པའི་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཚོད་
པའོ། ། །ཡང་། 17 ཀྱན་

མཁྱེན་ཡི་ཤེས་ཚེས་ཀྱན་འཇལ་བ་དང་། །ཤེས་བྱ་ཕྱིད་ལ་ཚད་མ་མིན་པ་འགལ། །ཞེས་པ་རང་གི་མགོ་བོ་འབྲེག་པ་ཡི། །རལ་གྱི་རྩོང་ར་ལྡན་པ་བྱིད་པ་དང་། །བྱུང་པར་མེད་དེ་རྒྱ་མཚན་
ཅིའི་ཕྱིར་ན། །ཀྱན་མཁྱེན་ཡི་

ཤེས་ཚེས་ཀྱན་འཇལ་བ་དང་། །ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་ཚད་མ་མིན་པ་འགལ། །འཁོར་གསུམ་པར་ལྡན་པ་རྩལ་གསུང་འབྲེལ་མངས། །རྩ་ཤང་ལྷ་བྱའི་རྩོལ་ངན་སྒྲིང་ལ་བསྒྱུན། ། །ཡང་། 18
རྩས་ཡོད་བདག་སྒྲ་

གནས་མ་བྱུང་ངེས་དང་། རྣམ་ཤེས་བདག་སྒྲིའི་དབྱ་སེམས་ཡོད་པ་འགལ། ཞེས་པ་ལ། ཡུང་པོ་དང་ནི་གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་། རྟག་དང་མི་རྟག་གང་དུ་འང་བཞེད་མིད་པའི། རྣམ་ཡོད་
བདག་སྒྲི་གནས་མ་བྱུང་ངེས་དང་། རྣམ་

ཤེས་བདག་སྒྲིའི་དབྱ་སེམས་འགལ་ཟེར་བ། །གསེར་སོགས་འཁོར་ལོས་དབང་བསྐྱར་བྱ་སྟོང་དང་། །རིན་ཆེན་བདུན་ལྷན་མི་དབང་འཁོར་བསྐྱར་དུ། །ངེས་དང་རྒྱལ་ཕྱན་ཡོད་པ་འགལ་
བཞེད་བཞིན། །དེ་ཡང་འཕྱག་པར། ཁ་

@035B ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་མི་རྟག །ལ་སོགས་བཞེད་མིད་གང་ཟག་རྣམ་ཡོད་འདོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གནས་མ་བྱུང་པ་ཡུང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་དང་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་
བཞེད་དུ་མིད་པའི་གང་ཟག་རྣམ་ཡོད་འདོད་ཅིང་།

དེ་འདྲའི་བདག་རྣམ་ཡོད་འདོད་པ། རང་སྤྱིའི་ནང་ན་གཞན་མིད་པས། དེ་ལྟར་སྒྲི་བའི་རང་སྤྱི་གནས་མ་བྱུང་པར་དོན་གྱིས་ངེས་པར་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་བདག་སྒྲིའི་དབྱ་སེམས་ཡོད་
པར་བཞེད་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད།

བཟོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྗེས་ཡོད་སྐྱ་བའི་དབྱ་སེམས་འདོད་ན་འགལ་བ་ཡིན། འདི་ལྟ་བུའི་དོན་ངེས་བཞིན་དུ། བརྟན་གྱིས་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོས་ཆད་པས་བཅད་
པའི་འོས་སུ་འདུག་པས། རབ་བྱུང་

པལ་བའི་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་མ་ངེས་པར་ཚོད་པ་ཡིན་ཆོ། རང་གི་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། འདི་ལྟར། ཁོ་བོ་ཅག་གྲང་ཐ་སྟོད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་
སྒྲ་དངོས་སུ་འདོགས་ཏེ། འདི་ལྟར།

རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། ཡང་སྲིད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱིས་གསུངས་ཤིང་། སེམས་ཙམ་པ་ཁ་ཅིག་གྲང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་བདག་ཏུ་འདོད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱས་པ། གི་བྲལ་

སྟོན་པའི་མཛོས་སྐྱ་དགེ་བ་ལ། །རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དྲི་མས་སྒྲགས་མཐོང་ནས། །གྲོ་དུམ་མི་གཙང་བཤང་གཅིའི་རྒྱས་བཀའ་སྟེ། །འབྲུ་བར་རྩོམ་པ་བས་གྲང་གྱི་མ་མཚར། །ཚོད་ཡིག་
དེའི་མཚུག་ཏུ། དེ་ལྟར་འག་

@036A ༄། །བའི་ཁྱར་ཆེན་ཡོད་པའི་རྒྱ། །རྣམ་དཔུང་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ཅེས། །ཡང་ཡང་སྤྲུལ་ཀྱང་རྟོག་གིར་གོམས་པའི་མཐུས། །འཐད་པ་བཅུག་ནས་དཔུང་ཅིང་
བསྐྱབས་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལ། །འདི་ལྟར། གཞན་

ལ་རིགས་པས་དཔུང་ཅེས་སྒྲོན་སྤྲོ་ཞིང་། །རང་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་བཟང་ཆོལ་བ་ལ། །ཅུང་ཟད་དཔུང་དང་ལེགས་པར་དཔུང་ཟེར་བ། །དྲན་པ་མི་གནས་སྒྲོན་པའི་ཆོག་མིན་ནམ། །ལྟར་
སྤང་འགལ་བརྗོད་ཉེས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཡིས། །

འགལ་བའི་ཁྱར་ཆེན་བརྒྱ་ཕྱག་འགྲུགས་པའི་རྒྱ། །དགོ་སྒྲིག་ལས་འབྲས་སྐྱབས་གནས་དགོན་མཆོག་གསུམ། །མེད་ཅེས་ཆད་པའི་ལྟ་ངན་བཟུང་བས་སོ། །སྒྲོན་དང་བསྐྱར་པ་རྣམ་དག་
རིགས་པ་ཡིས། །འཐད་པ་བཅུག་ནས་

ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་འདི། །ཉི་མའི་གཉིན་དང་དེ་ཡི་རྗེས་འབྲང་བའི། །མཁས་གྲུབ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་སྤྲོ་མའི་གསུང་རབ་ལ། །ལྟར་སྤང་
འགལ་བ་བཙོ་བརྒྱད་

འཕངས་བྱས་ཏེ། །རི་རིས་འགལ་བྱུང་བཅོ་བརྒྱད་སྡེ་ཉོ་བ། །བྱིད་དང་མཚུངས་པའི་ཚོང་དཔོན་གཞན་ཡོད་མིན། ཞེས་པ་ནི་བསྟུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །དེ་ནི་དོན་སྤྱིང་པོར་བྲིལ་ན།
བྱིད་གྱི་ཚོད་ཡིག་གི་

ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གྱི་དགོངས་པ་ལྟར། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད། དོན་དམ་པར་རང་
གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་རྟལ་ཙམ་ཡང་

@036B མེད་ཅིང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱུ་མ་མི་ལམ་ཚུ་སྐྱུ་བྱུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གཟིགས་ཤིང་། གཟིགས་པ་ལྟར་ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཚོད་པར་འདུག་པ་
འདི་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་སྤྱིང་ནས་སུན་

ཡུང་སྟེ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་གྱི་སྟོག་ཅུ་གཅོད་པ། ལྷ་སྐྱུ་ཡབ་སྲས་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་ལེགས་པར་མ་སྐྱུངས་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱུ་ཡབ་སྲས་གྱིས་ནི།
ཟབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་

ལ་འབེབས་པ་ལ། ཐོག་མར་བདེན་གཉིས་ཇི་བཞིན་ངེས་པར་བྱས་ཏེ། ལམ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ལ་བསྐྱབས་པས། མཐར་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ངོར། སྒྲོས་པ་
ཐམས་ཅད་ཞི་བར་འགྱུར་

བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། དེ་ཉིད་འཆོལ་ལ་ཐོག་མར་ནི། །ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ། །དོན་རྣམས་རྟོགས་ཤིང་ཆགས་མེད་ལ། །ཕྱིས་ནི་རྣམ་པར་
དབེན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

དང་། དེ་བཞིན་དུ། དུས་དང་། རྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་ཀྱང་། སྒྲས་
པ། གལ་ཏེ་དུས་ཀྱང་མེད། རྒྱ་དང་

འབྲས་བུ་དང་ཚོགས་པ་ཡང་མེད་ན། གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟ་བུས་ན། དེ་ནི་མེད་པ་པར་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཅོ། །བཤད་པ། མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་བྱོད་དུས་ལ་སོགས་པ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཡོད་
པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་

@037A ཨྲ། །ལྟར་མི་འཐད་པར་ཟད་གྱི། དེ་དག་བརྟེན་ནས་གདགས་པར་ནི་འགྲུབ་པོ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་དང་མཐུན་པར་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་ཀྱང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས།
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་

བྱང་བས་བྱས་པའི་ངོ་བོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དེ་ཡོད་ལ། ཞེས་ཀུན་བྱང་གི་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་
དམ་པ་ཁས་མ་བླངས་པར། དོན་

དམ་པ་བསྟན་པར་མི་རྒྱས་ལ། མ་བསྟེན་ན་ཡང་རྟོགས་པར་མི་རྒྱས་ཤིང་། དོན་དམ་པ་མ་རྟོགས་པར་ཡང་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་བྱིར་དུ་ཕྱིན་པར་མི་རྒྱས་སོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་

དོན་ནི་བསྟན་མི་རྒྱས། །དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར། །ཟུང་ན་འདས་པ་འཐོབ་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་འདོད་
པས་སྒོད་ལྟར། ཐོག་མར་གདོན་མི་

ཟ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་རྣམས་ལ་ཞིབ་མོར་གཟིགས་ལ། ཕྱིན་ཆད་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མའི་ལེགས་བཤད་ལ་ཆོས་ཀྱི་ལམ་ནས་བྱངས་
པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་མཛད་དུ་

གསོལ།། །།གཞན་ཡང་ཀུན་གྱིས་ཤིན་དུ་རྟོགས་སྒྲ་བའི། །གནས་ལའང་སྒྲ་དོལ་འདྲ་བ་འདི་ལྟ་ན། །ཕྱ་ཟབ་དོན་ལ་ཐུན་པར་འདོམ་འཇལ་བ། །སྒྲོས་ཅི་འཆལ་ཞེས་ཞར་བྱང་གཏམ་འདི་
སྒྲིང་། །ཡང་རྩོད་ཡིག་

@037B མཛད་པོས། རིག་གནས་ཀུན་ཤེས་ཅས་པ་རྩ་འབྲེལ་དུ་ཡང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་དུ། བྱང་ཕྱོགས་འདི་ན་ཆད་མའི་གཞུང་ལུགས་ལ། །སྒྱུངས་དང་མ་
སྒྱུངས་དུ་མ་མགིན་གཅིག་དུ། །མདོ་དང་སྡེ་བདུན་

ཀུན་ལ་བྱང་ཆུབ་དུ། །བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་རིམ་པ་ཡོད་མིན་ཟེར། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ལ། །དངོས་སུ་འདི་རྩོམས་འདི་ནི་མ་འོངས་དུས། །འགོ་བ་ཀུན་གྱི་མིག་
དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས། །གསུང་གི་གནང་བ་སྦྱལ་

བའང་ཚད་མར་བྱེད། །དེ་ནི་མི་རིགས་སྣ་བའི་ཕུལ་བྱང་དུ། །མཐོང་ནས་ལྷག་པར་རྩལ་དེར་དབྱེད་པ་ན། །ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བདུས་པའི་མཚོད་བཟོད་དོན། །ཚད་མ་གྲུབ་པར་ལྷགས་
འབྱུང་ལྷགས་བརྒྱུག་གིས། །རྣམ་གྲོལ་དོན་

དུ་གཉིར་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས། །ཚད་མར་བསྐྱབས་ཤིང་དེ་ལས་དེ་ཡི་ནི། །བསྟན་པ་ཁོན་ཐར་འདོད་འཇུག་ངོགས་སུ། །ངེས་པ་གཏིང་ནས་རྟེན་པས་ཐེག་གཉིས་གྱི། །ལམ་གྱི་གནད་
ཀྱན་འདྲིལ་བར་རིགས་ལམ་ནས། །ལེགས་

པར་ཐོན་པས་ལྷག་པར་དགའ་བ་རྟེན། །ཅས་བཀའ་སྦྱལ་པ་ལ། །སྟོན་འཛིན་པའི་ལྷགས་སུ་བྱས་ནས། །ནང་པའི་རིག་གནས་བཞི་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་། །སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་ལས་གཞན་
མེད་ཕྱིར། །འདི་དག་ནང་རིག་ཡིན་པར་

འདོད་རྣམས་འབྱུལ། །ཞེས་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པས་བྱང་རྩལ་ཏུ་བགྲོད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་རྣམས་འབྱུལ་བ་ཡིན་ཏེ། །སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པས་དེ་ལྟར་བགྲོད་
པའི་ལམ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །སྡེ་

@038A ཨྲ། །བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་རིག་གནས་བཞི་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་འགལ་བྱལ་ཡིན་ཏེ། སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་འདི་རྣམས་
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་

བཅས་པ་རིགས་ལམ་ནས་དྲངས་ཏེ་སྟོན་པའི་གཏན་ཆོག་ས་རིག་པའི་གཞུང་གང་ཞིག། །ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་བཞི་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་དང་། རིག་གནས་
ལྷ་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་མི་འགལ་

བའི་ཕྱིར། ཡང་། ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ནི་མ་གྲུབ་སྟེ། སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་འདོད་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཆད་མ་འབྲས་བྱ་དང་
བཅས་པ་ཕལ་ཆེར་དགག་

བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འགོ་ག་ཅིང་། རང་ལྷགས་དེ་ལས་ལོག་ནས། ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆད་མ་གཏན་ཆོག་ས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཐའ་ཆོད་པར་རིགས་ལམ་ནས་
དྲངས་ཏེ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་

ཡང་། རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། ཐུབ་པའི་གསུང་ལས་རྣམ་པ་གཞན་ཉིད་དུ། །དངོས་པོའི་དེ་ཉིད་བསྟན་པར་འདོད་པ་ཡི། །སེར་སྒྱ་རྒྱུ་མིག་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལམ། །རྒྱ་ཤིང་
བཞིན་ཏེ་ཆོག་ཙམ་སྟིང་པོ་རུ། །ལེགས་

པར་མཐོང་ཞིང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལུགས། །དོན་བཟང་ཆོག་འབྱུང་བཟང་ཞིང་མ་འདྲེས་རྫོགས། །ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དག་བ་རོ་གཅིག་པར། །ཡིད་ཆེས་གཏིང་ནས་རྟེན་པའི་ཐབས་ཀྱི་
མཆོག་ །རིགས་རྩལ་བརྒྱ་ཕྱག

@038B དུ་མའི་རོ་ལྡན་པས། །སྟོ་ཆེན་ལྡན་རྣམས་དགའ་བ་རྒྱས་བྱེད་པ། །རྣམ་འབྲེལ་མཛད་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལུགས། །ཅས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་བ་ནི་ཀ་ལྷ་པ་
སྟོབ་ཡན་དང་བཅས་པ་དང་། །སྟན་ངག་མེ་ལོང་

ལ་སོགས་པའི་གཞུང་རྣམས་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། རང་པའི་རིག་གནས་བཞི་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་། །སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་ལས་གཞན་མིད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནི་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། །སྟོན་པ་
སྟེ་ན་མིད་པ་དེས། །མདོ་སྟེ་དང་འདུལ་

བ་རྣམས་སུ། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་། མངོན་ལྡོག་འཇལ་བའི་ཚད་མ་སོགས་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེའི་རྗེས་སུ་དབང་བཅོམ་པ་
ཆོས་སྟོབ་དང་། པཱི་ཏ་མེ་མྱི་ག་

དང་། དེ་རྗེས་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་ཀྱང་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཚུད་སྟབ་མཛད་པར་གྲགས་ཤིང་། དོན་ལའང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱིད་རང་གིས་ཀྱང་རྩ་བར། གཏན་ཚིགས་
རིག་པ་རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་ནི། །མིག་གི་

རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྟོན་པོ་ཙམ། །ཤེས་ཀྱི་སྟོན་པོའི་ཞེས་མ་ཡིན་ཞེས། །གསུངས་པས་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དབང་མངོན་བསྟན། །གཟུགས་ལ་གསལ་སྤང་ཤེས་པ་གཉིས་ཡིན་
ཏེ། །མིག་དང་ཡིད་ངོ་ཞེས་པས་ཡིད་མངོན་

བསྟན། །འདིས་ནི་ཆོས་ལ་གསལ་སྤང་ཡོད་པ་ཙམ། །ཡིད་མངོན་ཡིན་པར་སྟོབ་བ་རྣམས་ཀྱང་བཀག། །དམིགས་སྟོང་སོ་སོར་བཤད་པས་རང་རིག་དང་། །བདག་མེད་གསལ་སྤང་
གསུངས་པ་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། །མངོན་སུམ་བཞི་

@039A ༄། །ག་སྟོན་པས་གསལ་བར་གསུངས། །གང་ཞིག་འདུས་བྱས་ཡིན་པ་དེ་མི་རྟག་ །དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་དཔེར་མཛད་པས། །རང་བཞིན་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆོགས་དེ་
བཞིན་དུ། །ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་

དེ་མེད་ཅེས་དང་། །གང་ཟག་ཙམ་གྱིས་གང་ཟག་ཚོད་མི་བཟུང་། །ཞེས་པས་མ་དམིགས་པ་གཉིས་གསལ་བར་བསྟན། །དེ་བཞིན་དག་བཙམ་ཆོས་སྐྱབ་མེ་ཤི་ག་ །ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པས་
ཚོད་སྐྱབ་སྤྲུམ་མཛད། ཅེས་གྲིས་འདུག

པ། །རང་ཆོག་དངོས་སུ་འདི་ལྟར་འགལ་བ་ཡང་མི་གཟིགས་པ་ཐུགས་ནལ་དུ་མི་གནས་པ་ནི་མིན་གང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཚོད་ཡིག་ལས། །གསུང་རབ་སྤྱི་ཡི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། །ཟེར་ན་སྒྲ་མདོ་ཀུན་གྱང་དེར་འགྱུར་ཏེ། །

གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་ཆོག་གི་དགོངས་འགྲེལ་ཕྱིར། །ཞེས་ཆོག་དག་བྱེད་ཙམ་ལ་དགོངས་འགྲེལ་ཟེར་བ་ནི། །རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པའི་ལྟག་ཚོད་དེ། །དེ་ལྟ་ན་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་
གསར་བཞེངས་བྱས་ནས་ཉུས་དག་བྱེད་

པ་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡུམ་གསུམ་གྱི་ཚིག་གི་དགོངས་འགྲེལ་མཁན་པོར་ཁས་ལེན་པར་འདུག་པས། འདི་ལས་ཡ་མཚན་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། གསུང་
རབ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་

པར་ཐལ། གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གྱི་ཆ་དག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེའི་རྗེས་སུ། བསྟན་དང་སྟོན་ལ་ཡིད་ཆེས་རྟེན་ཐབས་དང་། །བདག་མེད་སྟོན་དང་དེ་མཁུན་ཡེ་ཤེས་
ནི། །དངོས་སྟོབས་ཚད་མས་འབྲུབ་སོགས་

@039B ཚད་མ་མདོའི། །མཚོད་བརྗོད་དོན་ཅམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་སྟེ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དག །ཅན་པ་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་སོགས། །ནང་རིག་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་
བརྗོད་པ་མེད། ཅས་སྟོན་པ་ལས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མའི་

སྟེས་བྱ་མཐར་ཐུག་ཏུ་འབྱུངས་པ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་དོགས་བསྟུ་བ་མེད་པར་དངོས་སྟོབས་ཚད་མས་བྲུབ་ཚུལ་
སྟོན་པ་ལ། ཚད་མ་མདོའི་མཚོད་བརྗོད་

དང་། དེའི་དོན་རྣམ་འབྲེལ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་མོད། དེ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བགྱོད་པའི་ལམ་མ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྟན་ན། སྤྲོན་
དཔྱད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ། ཀཾ་ཙ་ན། སྤེབ་སྤྱོད་

རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་སོགས་ནང་རིག་ཏུ་ཐལ་བ་བརྒྱུག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟུན་འབྲིན་པ་ནི། གསེར་ཕྱེས་གསེར་འོད་འབྲིན་ན། ལྷགས་ཕྱེས་ཀྱང་གསེར་འོད་འབྲིན་པ་བརྒྱུག་ཏུ་མེད།
ཅེས་བརྗོད་པ་དང་མཚུངས་པས།

མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །རྩ་བ་དེའི་རང་འབྲེལ་དུ་ཡང་། །རྟོགས་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་རྒྱུའི་སྟོན་བརྗོད་རིགས་པ་བཟང་པོ་དཔེ་མེད་པའི་ལྷགས་སུ་
བྱས་ཏེ། བྱང་ཕྱོགས་འདི་ན་སྤྱི་ཡི་གཞུང་

ལྷགས་ལ། །སྤྱངས་དང་མ་སྤྱངས་དུ་མ་མཁྱིན་གཅིག་ཏུ། །ཀཾ་ལྷ་ཙ་ན་སོགས་ན་བྱང་ཆུབ་ཏུ། །བགྱོད་པའི་གོ་སྐབས་རིམ་པ་ཡོད་མིན་ཟེར། །སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ཙ་ན་གོ་མི་
ལ། །དངོས་སུ་འདི་རྩོམས་འདི་ནི་མ་འོངས་

@040A ཨོཾ། །དུས། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་མིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས། །གསུང་གི་གནང་བ་སྦྱལ་བའང་ཚད་མར་བྱེད། །དེ་ནི་མི་རིགས་སྣ་བའི་ཕུལ་བྱང་དུ། །འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་འདོན་པ་
བསྐྱར་ནས་སུན་འབྲིན་བརྗོད་པ་འདི་ནི། ཕྱོགས་

སྒྲིལ་ནས་མ་ལངས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲིལ། རྗེ་ཐམས་ཅད་མ་བྱེན་པས། མདོ་དང་སྡེ་བདུན་ཀུན་ལ་བྱང་རྒྱུ་དུ། །བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་རིམ་པ་ཡོད་མིན་ཟེར། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཀྱི་
སྒྲུང་པོ་ལ། །དངོས་སུ་འདི་ཚུ་མས་འདི་ནི་

མ་འོངས་དུས། ཅས་སོགས་བཀའ་སྦྱལ་བའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཀྱང་དག་པོར་མ་ངེས་ཤིང་། བརྗོད་བྱ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྒྲུང་ལ་ཀུན་བཏུས་ཚུ་མས་ཤིག་པར་དངོས་སུ་
བསྐྱལ་བ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ལ་བྲགས་

ཤིང་བྱབ་པ་དང་། སུན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ཅན་གྱི་མི་ལ། རང་གིས་བརྩམས་ཟིན་པའི་སྒྲིལ་སྒྲིགས་བཅའ་ཁྲོན་པར་བསྐྱར་བ་འདོན་པར་བསྐྱལ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྒྲིལ་བསྟན་བཅས་དེ་ཚུ་མ་པར་
དངོས་སུ་བསྐྱལ་བའི་གཏམ་

མཁས་སྒྲོལ་སྤྱི་ལོ་ཡང་མ་གྲགས་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པའི་སྐྱ་རིངས་ཙམ་ཡང་མ་ཤར་བར། དགག་པའི་ཉི་མ་ཤར་བ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་ཀྱི་ཐུགས་ལ། མཆོག་དམན་དུ་མས། སྤེ་བདུན་མདོ་དང་
བཅས་པའི་བརྗོད་བྱར་བྱང་རྒྱུ་གི་

ལམ་ཡོད་པ་མིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་ལ། བྱིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི། ཕྱི་མའི་དུས་ན་འགོ་བ་ཀྱན་གྱི་མིག་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་
ཞེས་གསུང་གི་གནང་བ་སྤྱི་ལོ་

@040B བའང་ཆད་མར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་གོ་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གོ་བ་དེ་ནི་རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩེ་དགོངས་པ་ནི། བྱང་ཕྱོགས་འདིར་ཆད་མའི་གཞུང་
ལུགས་ལ་སྐྱུངས་པ་དང་མ་སྐྱུངས་པ་དུ་མས། སྤེ་

བདུན་མདོ་དང་བཅས་པས་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་བགོད་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་མ་བསྟན་ཟེར་བཞིན་དུ། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་ལ། བྱིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་མ་འོངས་པ་ན་
འགོ་བ་ཀྱན་གྱི་མིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་

གསུང་གི་གནད་བ་སྒྲུལ་བའང་ཚད་མར་བྱེད་པ་འདི་ནི་མི་རིགས་པ་སྒྲུ་བའི་མཐར་ཐུག་པར་མཐོང་ནས། སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་ལུང་དོན་གྱི་ཚུལ་ལ་རིགས་པས་ལེགས་པར་དཔྱད་པ་
ན། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་གྱི་མཆོད་

བཟོད་གྱི་དོན། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྱི་གྲགས་པས་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམས་འབྲེལ་དུ། ལུགས་འབྲུང་ལུགས་བསྐྱོག་གཉིས་གྱི་སྒྲོ་ནས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཚད་མའི་སྤྱིས་བྱ་
བླ་ན་མེད་པར་བསྐྱབས་ཤིང་།

དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཡང་ཐར་འདོད་རྣམས་གྱི་འཇུག་དོགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་རྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གནད་
ཀུན་ངེ་མ་མེད་པའི་རིགས་ལམ་ནས་

ཐོན་པར་རྣམས་དཔྱོད་གྱིས་མཐོང་བས་ལྷག་པར་དགའ་བ་སྤྱིས། ཅེས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱེད་གྱིས། ཚད་མ་གྲུབ་པར་ལུགས་འབྲུང་ལུགས་བསྐྱོག་གིས། ཅེས་སོགས་ལ་ཅི་ཡང་
མི་སྒྲུ་བའི་བརྟུལ་ཁྱུགས་བླངས་

@041A ཨོཾ། །ནས། བྱང་ཕྱོགས་འདི་ན་སྒྲ་ཡི་གཞུང་ལྷགས་ལ། ཞེས་སོགས་གཡོ་སྒྱུ་འབའ་ཞིག་གིས་སྒྲོན་བརྗོད་བཞོད་དེ། ཀ་ཙ་ན་སོགས་དང་། སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་མགོ་
མཚུངས་སུ་སྒྲ་བའི་ཅ་ཅོ་ཆེས་ཆེར་

བསྒྲགས་འདུག་ཀྱང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཞོད་པའི་ལམ་གསལ་བར་ཀ་ཙ་ན་གྱི་གཞུང་ཅི་འདྲ་ཞིག་གིས་བསྒྲན་སྒྲོས་ཤིག་ རྩལ་འདི་དག་ནི། རྣམ་དཔྱེད་ཡངས་པའི་
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས། སྡེ་བདུན་མདོ་

དང་བཅས་པ་དང་། ཀ་ཙ་ན་སོགས་གྱི་གཞུང་ཙམ་བསྐྱགས་པས་ཀྱང་ཇི་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མདོན་སུམ་ལ་བསྒྲོན་པ་ཁོ་ནའོ། །དེས་ན་བྱེད་ཀྱིས་ཇིའི་གསུང་ལ་འདོན་པ་
བསྒྱུར་བའི་སུན་འབྱིན་བྱས་པ་འདི།

ཕྱོགས་སུ་གཏན་མ་ལོངས་པ་ཡིན་མོད། ཕྱོགས་སུ་ལོངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་། ཏྲགས་སུ་བཞོད་པ་གཉིས་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲུང་པོ་ལ། ཇི་བཅུན་འཇམ་
དབྱངས་ཀྱིས། བྱ་མ་བྱེད་མ་བྱེད་

ཐེག་པ་དམན་དང་ཕྱད་པ་ལས་ནི་སློབ་ཀྱིས་ངན་སྦྱེ་སྟེ། །ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་འདི་ལ་མུ་སྟེགས་ཆོགས་ཀྱིས་གནོད་མི་རྒྱས་པར་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་དག་བའི་བཤེས་
སྟུང་འབྱུང་གི། །ཕྱི་མའི་དུས་ན་

འགོ་བ་ཀྱན་གྱི་མིག་གཅིག་ཏུ་ནི་འདི་འབྱུང་རོ། །ཞེས་འགོ་བ་ཀྱན་གྱི་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་ཇི་བཞིན་དུ་བཟུང་བའི་མིག་གཅིག་ཕུ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཙུ་གྲོ་མི་ལ་འཕགས་པ་
སྟུན་རས་གཟིགས་ཀྱིས། ཁྱོད་

@041B ཀྱིས་ལྷག་བསམ་གྱིས་བྱས་པས། གཞན་ལ་ཕན་པར་འབྱུང་བས་ཐོན་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ལེགས་པར་དཔྱད་ན་ཡང་ཤེས་པར་འབྱུང་བས། བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
ཆོས་འབྱུང་དུ་གཉིས་ཀའི་ལོ་རྒྱུས་འབྱུང་

བས། དེར་གཟིགས་ཤིག་དང་ངེས་པ་རྟེན་པར་འབྱུང་རོ། །ད་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཆེན་པོ་དེ་གཞོམ་པའི་སྤྱད་དུ། ཇི་འི་བཞེད་པ་བཞིན། ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བཏུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་
དོན་བཤད་པའི་སྟོན་ས། ཚད་མ་

གྲུབ་པར། བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་སྟོན་མིད་དུ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བསྟུབས་ཤིང་། ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསྟན་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་ན། ཚད་མ་མདོར།
ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། །སྟོན་པ་

བདེ་གཤེགས་སྐྱོབ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཚད་མ་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཚད་མ་བསྟུ་མིད་ཅན་ཤེས་པ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྡན་བཅོམ་ལྡན་ཚད་མ་ཉིད། ཅས་པའི་བར་
དང་། གྱུར་པ་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་

ལ། མ་སྐྱེས་པ་ནི་བརྗོད་དོན་དུ། ཞེས་པ་ནས། ཚུར་ཤོག་བྱ་རྒྱུ་དེ་སྟོན་པར་གྱིས། ཅས་པའི་བར་དང་། འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྐབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེ་གོམས་ལས་དེ།
ཞེས་པ་ནས། ཆགས་བྲལ་

ཆགས་དང་ཡིད་ལོག་བཞིན། ཞེས་པའི་བར་དང་། སྟོན་པ་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བཅེ་ལྡན་སྐྱག་བསྐྱལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། གཉིས་པོ་འདི་ནི་རྒྱ་ཅུ་བཤད། ཅས་པའི་བར་
དང་། བདེ་གཤེགས་ཅས་པའི་

@042A ཨྲ། འོན་འཆད་པ་ལ། རྒྱ་སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེ་གཤེགས། ཅེས་པ་ནས། དེ་ཤེས་པ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་དང་། སྒྲོབ་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྒྲོབ་པ་ཉིད་
གཟིགས་ལམ་གསུང་བ། །

འབྲས་མེད་ཕྱིར་ན་བརྟུན་མི་གསུང་། བྱུགས་བཅེ་ལྷན་ཕྱིར་ཚོམ་ཀྱན་གྲང་། གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྒྲོར་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གིས་སྟོན་པ་ཚད་མའི་སྒྲིམ་བུར་གྲུབ་པའི་
དོན། དེའི་ཕྱིར་ཚད་ཡིན་ཞེས་

པས་བསྟན་ཏོ། །རྩ་འབྲེལ་དེ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཚུལ་གྱི་དོན་མདོར་བསྟུས་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་ན། དང་པོས་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདྲ་ཡུལ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སོགས་དང་། ཚད་
མ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསྟུ་

བ་ལྟར། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་རང་གི་གདུལ་བྱ་མངོན་མཐོངས་ལེགས་ལ་བཀོད་ནས། བདེ་བ་བསྐྱབ་ཅིང་སྤྱག་བསྐུལ་སེལ་བར་མཇོད་པ་ལ་བསྟུ་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བྱུར་པ་
རྒྱས་བཤད་གྱིས་བསྟན་ཚུལ་ཡང་

ཡོད་དེ། མ་སྐྱེས་པ་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཀུན་མཁྱེན་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བཀག་ནས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ན། བསམ་སྒྲུབ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྱུངས་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་

པའི་ཕྱིར། འགོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་བསྟན་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱ་འབྲས་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སར་
བགྲོད་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

@042B སྒོན་པ་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་བསྟན་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་བ་ཕུན་ཚོགས་ཕྱིན་བྱུག་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ནས། ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསགས་ཏེ། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
བཅོམ་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བདེ་

གཤེགས་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་བསྟན་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་དོན་རྣམས་བསྐྱེད་ཆེན་དུ་མར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྒྲངས་པ་ཕུན་ཚོགས་
བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཐོབ་

ཚུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གློབ་པ་རྒྱས་པའདད་ཀྱིས་བསྟན་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། བདེན་བཞིན་སྒྲུང་དོར་ཇི་བཞིན་དུ་གཟིགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྒྲོན་སུ། གཞན་ལ་སྟོན་པའི་རྟགས་ཀྱིས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་གདུལ་བུའི་སྐྱབས་

གནས་མཐར་ཐུག་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དོན་བསྟུ་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ཅན། བྲོལ་བ་དོན་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་གནས་བསྟུ་བ་མེད་པའི་ཆད་མའི་སྐྱིས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ། བསམ་སྒྲོར་ཕུན་ཚོགས་

ལ་བཏིན་ནས། རང་དོན་སྤངས་ཏེ་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་པ་བརྟེན་ཤིང་། གཞན་དོན་སྤོན་ལས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲོན་སུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐྱེལ་མ་ལུས་པ་ལས་གློབ་པར་རྟུག་པའི་སྐྱིས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་དོན་བསྟུས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཆད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ལུགས་འབྱུང་གི་སྒྲོན་སུ་སྟོན་པ་ལམ་གང་ལ་བཏིན་ནས་ཆད་མའི་སྐྱིས་བུ་མཐར་ཐུག་དུ་འབྱུངས་ཚུལ་བསྟན་ནས། འོ་ན། དེ་ལྟར་འབྱུངས་

@043A ༄། །པའི་གཏན་ཚིགས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས། དེ་སྟོན་པ་ནི། ཡང་ན་སྟོབ། བདེན་པ་བཞིན་སྟོན་མཛད་པའོ། ཞེས་པ་ནས། གང་ཕྱིར་དེས་ན་ཚད་མ་ཉིད། ཅས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་
ནམས་ཀྱིས་ལུགས་བསྟོག་གི་སྟོན་ས་

རྒྱས་པར་བཤད། དེ་ལྟར་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་བསྟོག་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་སྟོན་པ་ཚད་མའི་སྟེས་བྱར་བསྟུབས་ཤིང་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟའི་དངོས་སྟོན་བསྟོད་པ་ནི། །དེ་ཡི་
བསྟན་པ་ཉིད་ལས་ནི། །ཚད་

མའི་དེ་ཉིད་གྲུབ་དོན་དུ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏེ། འདི་དག་གི་དོན་གཞུང་མང་བས་འཇིགས་པས་མ་སྟོས་སོ། །ཡང་བྱིད་ཀྱིས། བསྟན་དང་སྟོན་ལ་ཡིད་ཆེས་རྟེན་ཐབས་
དང་། །བདག་མེད་སྟོན་དང་དེ་མཁྱེན་

ཡེ་ཤེས་ནི། །དངོས་སྟོབས་ཚད་མས་འབྲུབ་སོགས་ཚད་མ་མདོའི། །མཚོད་བརྗོད་དོན་ཙམ། ཞེས་མཚོད་བརྗོད་དུ་དེ་ལྟར་བསྟན་གྱང་། ཚད་མ་མདོ་ནང་རིག་གི་གཞུང་དུ་མི་འབྱུང་ཏེ། དེ་
ལྟ་ན། ཐེབ་སྟོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་

གནས་སུ། རང་གི་མཚན་མོ་ཤེས་བྲལ་གྱི། རང་གི་ཐུབ་པ་ཉི་མ་ནི། རྣང་བ་མཆོག་གི་བདག་ཉིད་ཅན། རྒྱལ་བ་ཉི་མ་ལ་ཕྱག་འཚལ། ཞེས་ཐུབ་དབང་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པས། དེ་
ཡང་ནང་རིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་མདོའི་མཆོད་བརྗོད་འདི། ཚད་མ་མདོའི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་རྩལ་ཡང་མ་ངེས་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚེས་པར་དམ་བཅའ། ཚད་མར་
བསྐྱབ་ཕྱིར་རང་གི་གཞུང་ཀུན་ལས།

@043B བདུས་ཏེ་སྣ་ཚོགས་འཐོར་རྣམས་འདིར་གཅིག་བྲ། ཞེས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་མཐར་ཐུག་དང་། དེའི་བསྟན་པ་གྲོལ་བ་དོན་གཉིར་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་བུ་མཐར་ཐུག་བསྐྱབ་
བ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ། སྟོབ་དཔོན་

རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཐོར་བུ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས། ཀུན་ལས་བདུས་པ་ཚེས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ལེགས་པར་མ་བརྟགས་པའི་
གཏམ་དུ་འདུག་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པོར་

དྲིལ་ན། ཁྱེད་རང་གིས། འཁོར་བ་ཀྱན་ལ་ངེས་འབྱུང་བསམ་པ་དང་། །བདག་པས་གཞན་གཅེས་ཐེག་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས། །བདེན་བཞིའི་དེ་ཉིད་ལ་སོགས་བདག་མེད་གཉིས། །ཕྱ་
རགས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གང་མཛད་པ།།

དེ་ནི་ནང་རིག་ཉིད་ཏུ་ལེགས་པར་བྱལ། ཅེས་བཞེད་བྱ་གང་བསྟན་པས་ནང་རིག་ཏུ་འབྱུང་ཚུལ་སྒྲས་འདུག་པ་འདི་ག་ཇི་ལྟ་བའི་ལན་བཞེད་ན། ངེས་འབྱུང་བསྐྱེམ་ཚུལ་ནི། རྣམ་འབྲེལ་དུ།
སྟུག་བསྐྱེལ་འཁོར་བ་ཅན་ཕྱང་པོ།

ཞེས་སོགས་དང་། འདུ་བྱེད་སྟུག་བསྐྱེལ་ལ་དགོངས་ནས། །སྟུག་བསྐྱེལ་བསྐྱེམ་པར་གསུངས་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བས་གོལ་བར་འབྱུང་། །བསྐྱེམ་པ་ལྟག་མ་དེ་དོན་
ཡིན། །དེའི་ཕྱིར་མི་ཉྱག་ལས་སྟུག་བསྐྱེལ་།།

སྟུག་བསྐྱེལ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས། ཅེས་སོགས་དང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་སོགས་ནི། སྟུག་བྱེད་ཐུགས་ཇེ་གོམས་ལས་དེ། ཞེས་སོགས་དང་། བཙེ་ལྡན་སྟུག་བསྐྱེལ་
གཞོམ་པའི་ཕྱིར། །ཐབས་རྣམས་

@044A ཨྲ། །ལ་ནི་མངོན་སྒྲུབ་མཛད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་དངོས་སུ་བསྟན། བདེན་བཞིན། ལྷང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། ཐབས་དང་བཅས་པ་རིག་མཛད་པ། ཞེས་དང་། བདེན་པ་བཞིན་སྟོན་མཛད་

པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བསྟན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ནི། ལེའུ་གསུམ་པར། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དོན་བསམས་པ། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རྣམ་གྲུབ་ཞེས། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ། །དེ་ནི་དངོས་

སྟོབས་འོངས་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། དེའི་སྤྱིར་གཉིས་སྟོང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་འང་དེ་ཉིད་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བསྟན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། དེའི་དགག་བྱ། དེ་འགོག་ཚུལ་རྣམས་ནི།

ཉིས་ཀུན་དེ་ཡི་རྩ་བ་ཅན། །དེ་ཡང་འཇིག་ཆོགས་ལྟ་བུ་ཡིན། །རིག་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་སྤྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ང་ཞེས་རྟག་ཏུ་ཞེན་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། བདག་ཡོད་

ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་དངོས་སུ་བསྟན། བྱད་པར། གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་སྐབས་སུ་ཡང་། དེས་དོན་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་དུ་
རུང་བ། སེམས་ཀྱི་རང་

བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། །དྲི་མ་རྣམས་ནི་སྒོ་བྱར་བ། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། བྱེད་རང་གིས་ཀྱང་ནང་རིག་དོས་འཛིན་དངས་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་བཤད་འདུག་པས། ད། ལན་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་
དགོངས་ཤིག །ཅེས་པ་ཡང་ཞར་བྱུང་དུ་འོ། །

@044B སྒྲིས་པ། ཟླ་མིད་སྟོན་པ་བྱ་རམ་ཤིང་པ་ཡིས། །སྒྲ་ཚོགས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །ཚོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་སྦྱལ་བའི་མཚོག། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་ཡུམ་ཤེས་རབ་པ་
རོལ་ཕྱིན། །དེ་ཡི་སྟོང་པོ་རྟོག་གའི་ཡུལ་མིན་

པ། །ཡོད་མིད་རྟག་ཆད་མཐའ་བུལ་ཟབ་མེའི་ལམ། །འགྲེལ་པར་ལུང་བསྟན་ཇི་བཞིན་འགྲེལ་མཛད་པ། །སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་འཕགས་མཚོག་སྒྲ་སྒྲུབ་ཡིན། །དེ་ཉིད་དགོངས་ཟབ་ཕྱ་
ཞིང་རྟོགས་དཀའ་བའི། །འདབ་མའི་རྒྱས་

བཅིངས་ཀྱི་ཁ་འབྲེད་ཅིང་། །ཁོ་ལ་ངན་སྦྱོར་པའི་སྤྲུལ་རྩམ་ཀྱི་འཛུལ་པ། །སྤོང་གསུམ་མཛེས་རྒྱུ་རྒྱ་བའི་ཞབས་ལས་ཅི། །ཤེལ་ལྟར་དཀར་བའི་བསིལ་རིས་ཡོངས་བསྐྱོར་ཡང་།
རབ་སྐྱོངས་སྦྱོར་པས་བྲུབ་པའི་བྱང་།

ཕྱོགས་འདིར། །འཛིགས་མེད་རྒྱ་བའི་བཞེད་གཞུང་འདི་ཡིན་ཞེས། །ཇིན་པར་སྟོན་མཛད་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ཇེ། །གཞུང་ལུགས་འབྲུམ་ཕྱག་རལ་པའི་བྱུང་གྱིས་མཛེས། །པས་ཁོ་ལ་
འཛུལ་པའི་རིགས་པའི་མཆེ་སྟེར་།

འབར། །བསྐྱབ་གསུམ་རིམ་གཉིས་ལུས་སྟོབས་རབ་རྒྱས་ཤིང་། །ལེགས་བཤད་གད་རྒྱངས་ས་གསུམ་འགོངས་མཐོང་ནས། །དཔལ་མིན་བསྐྱེད་པའི་མི་གཙང་བྱང་བྱར་འཇུག། བྲུབ་
མཐའ་ངན་པའི་ལྷན་ལྷན་ལྷག་མས་འཛོ།།

ཕ་སྐྱེས་སྐྱོངས་པའི་འཁོར་ནང་ཉག་ཆད་ཀྱི། །སྐྱད་ངན་སྟོག་པས་མང་པོར་ལྟས་ངན་གཏོང་། །དེའི་ཆོ་ལུང་རིགས་མཆོན་ཆར་གྱིས། །འདི་ལྟའི་ལོག་ཏོག་སྤྲུག་པོའི་ནགས། །ཅད་ནས་
འབྱིན་རྒྱས་མཁས་མང་ཡང་། །བརྟན་ཐབས་

@045A ཨྲ། །དབང་གིས་བཏང་སྒྲིམས་བཞག །བདག་ཀྱང་དེ་དག་རྗེས་འགོ་ཡང་། །སྐལ་བྱེད་བྱི་བཞོན་མང་པོ་ཡིས། །རྣམ་དཔྱེད་ཨ་མའི་ཚལ་བསྐྱོད་པས། །ཚྱོད་ལན་འབྲས་བུའི་
གྲུ་ཆར་ཕབ། །བྱད་པར་ལེགས་ཉེས་

འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱེད་ཀྱི། །མིག་བྲལ་སྐྱེ་བའི་ཚོགས་དང་ཆགས་སྤང་གིས། །ཡིད་སྤྱོས་རི་བོང་ཅལ་གྱི་རྗེས་འགོ་བའི། །སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་ཕན་ཕྱིར་འདི་བརྩམས་སོ། །འདིས་མཚོན་དུས་
གསུམ་བསགས་པའི་དགེ་བའི་

ཚོགས། །ཁློ་ཤེལ་འོ་མའི་མཚོ་ལྷར་དཀར་བ་དེ། །འགོ་ཀུན་ཆགས་སྤང་སྐྱིབ་གཉིས་འཆིང་བ་ལས། །རྣམ་གྲོལ་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟོ། །བདག་ཀྱང་དེང་ནས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་
དུ། །མ་རྣམས་སྐྱོལ་ཕྱིར་སྤྲས་བཅས་

རྒྱལ་བ་ཡི། །མཛད་པ་སྒྲོན་ལམ་རྒྱ་མཚོ་བསྐྱབ་པ་ལ། །ཀུན་བཟང་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་མཚུངས་པར་ཤོག ། །།ཅེས་སྐྱེ་པ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་པའི་ཚྱོད་ལན་ལྷང་རིགས་སེང་གའི་ང་
རོ་ཞེས་བྱ་བ་

འདི་ཡང་། ཆོས་གྲ་ཆེན་པོའི་སློབ་དཔོན་རྣམ་པ་སོགས། བསྟན་པའི་རྩ་ལག་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་འཆད་ཉན་གྱི་གོ་སར་བཞུགས་པ་མང་པོ་དང་། བྱད་པར་མདོ་སྡུགས་རབ་འབྱམས་སྐད་གཉིས་
སྟོ་བ། ངམ་རིང་མཁན་ཆེན་ཆོ་

བཏན་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བ་ལ་བཏེན་ནས། རྒྱུ་འཁྱེད་དགོ་སྤོང་རིགས་པ་སྟོ་བ་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས། ཆོས་གྲ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
གཡུ་བཀྲལ་དུ་འཛུལ་བའི་ཡི་གོ་

@045B པ་ནི། བསྐྱལ་བ་གསུམ་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པའི་དཀའ་བཅུ་པ་སྤྱིང་སྟོ་བས་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྤྱད་ནས་མཆོམས་རྣམས་སུ་བྱང་རིགས་འགའ་ཞིག་འབྱུག་པ་སོགས། ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པའི་ཡི་གོ་
པ་ནི། རྣམ་དཔྱོད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་

རྒྱུ་འཁྱེད་དགོ་རྩལ་རྩེ་དུང་སྟོ་བཟང་དབང་རྒྱལ་ལོ། ། །འདི་ལ་བཏེན་ནས་ཀྱང་། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །ཉི་ཏ་སུ་ཁ་^(SHTZ'A) །ཀ་ར་བུ་རྩུ་དེ་ག་
བི་རྩུ་ར་བྱ་ག། །

[illegible]

བརྟན་ཡོངས་འདུའི་སྒོན། །རབ་རྒྱས་འགྲོ་ཀུན་ཐར་མཆོག་འབྲས་བཟང་ལ། །སྟོད་སྦྱིར་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་ཐུག་ཆོས་གྲ་ཆེ། །ཆོས་སྦྱིན་འཛད་མེད་དལ་འགྲོའི་རྣམ་འདི་སྟེལ། །ལཱ་ཇ་ག་

ॐ ॥ ॥